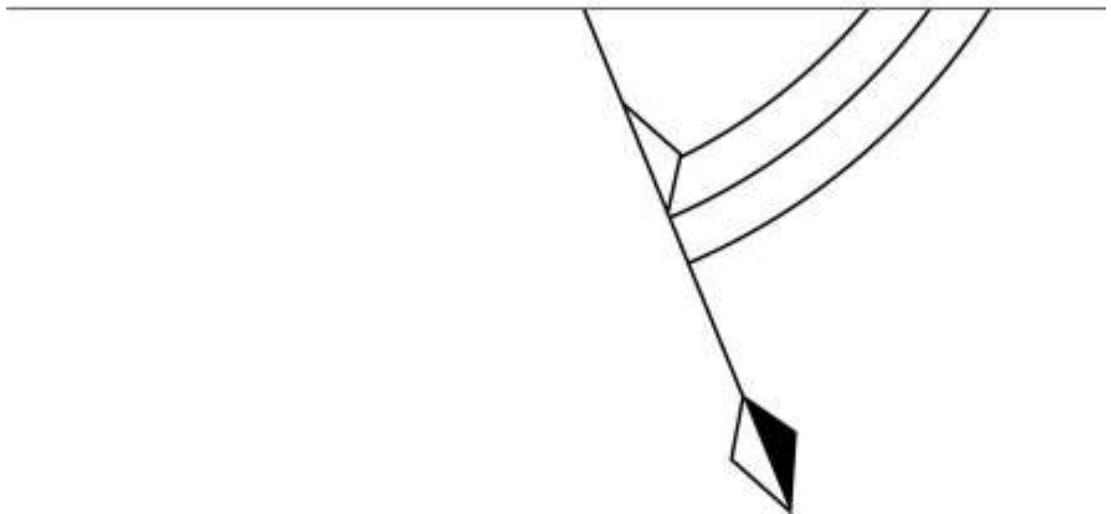

Geen kop zonder eiland

Bestuurskrachtonderzoek
Goeree-Overflakkee
Gemeente Goedereede

Bestuur & Management Consultants
juni 2007
Projectteam BKO Goeree-Overflakkee
Projectnummer: 336003

INHOUD

SAMENVATTING, LEESWIJZER EN KENNISMAKING	5
HOOFDSTUK 1 POLITIEK, BESTUUR EN ORGANISATIE	7
HOOFDSTUK 2 FYSIEKE OPGAVEN	10
2.1 Ruimtelijke ordening en planologie	10
2.2 Volkshuisvesting en wonen, leefbaarheid en voorzieningen	13
2.3 Milieu en water	14
2.4 Natuur en landschap	14
2.5 Economie, werkgelegenheid en landbouw	15
2.6 Toerisme en recreatie	16
2.7 Veiligheid	17
2.8 Mobiliteit, verkeer en vervoer	17
HOOFDSTUK 3 SOCIALE OPGAVEN	18
3.1 Sociaal, Welzijn en Jeugd	18
3.2 Zorg	20
3.3 Cultuur en sport	21
3.4 Onderwijs en bibliotheken	22
HOOFDSTUK 4 BURGERDIENSTVERLENING	23
4.1 Burgercommunicatie	23
4.2 Fysieke, telefonische, elektronische en schriftelijke dienstverlening	24
HOOFDSTUK 5 FINANCIËN	25
5.1 De financiële exploitatie van de gemeente Goedereede	25
5.2 Benchmark begroting van de gemeente Goedereede	25
5.3 Reserve/vermogenspositie	26
5.4 Grondexploitatie	27
5.5 Lokale lastendruk	27

HOOFDSTUK 6	PERSONEEL EN ORGANISATIE	30
6.1	Organisatieontwikkeling	30
6.2	Aanwezigheid van instrumenten	31
6.3	Uitbesteding en inbesteding	31
6.4	Formatie van de gemeente Goedereede	32
HOOFDSTUK 7	DE BESTUURSKRACHT VAN GOEDEREDE	34
7.1	Politiek bestuur en organisatie	34
7.2	Bestuurskracht in het fysieke domein	35
7.3	Bestuurskracht in het sociale domein	36
7.4	Bestuurskracht als dienstverlener	37
7.5	Financiën	37
7.6	Personeel en organisatie	38
HOOFDSTUK 8	STRATEGISCHE, TACTISCHE EN OPERATIONELE KWALITEITEN	39
8.1	Algemeen	39
8.2	Strategische kwaliteit	39
8.3	Tactische kwaliteit	39
8.4	Operationele kwaliteit	40
HOOFDSTUK 9	BESTUURSKRACHT BEOORDEELD	41
9.1	De gemeente als beleidsmaker	41
9.2	De gemeente als dienstverlener	42
9.3	De gemeente als samenwerker	42
9.4	De gemeente als organisatie	42
HOOFDSTUK 10	STERKE PUNTEN, VERBETERPUNTEN, KANSEN EN BEDREIGINGEN	44
10.1	Een overzicht	44
10.2	Opties	45
BIJLAGE 1	BENCHMARKS	50
BIJLAGE 2	OMSCHRIJVING VAN DE TAAKGEBIEDEN	52

BIJLAGE 3 INTERVIEWS EN BIJEENKOMSTEN	53
BIJLAGE 4 DOCUMENTEN	54

Samenvatting, leeswijzer en kennismaking

In 2006 besloten de gemeenten op Goeree-Overflakkee (Dirksland, Goedereede, Middelharnis en Oostflakkee) om gezamenlijk een bestuurskrachtonderzoek te laten uitvoeren. In dat onderzoek wordt niet alleen de bestuurskracht van de individuele gemeenten beoordeeld, maar ook de toegevoegde waarde van de samenwerking van de vier gemeenten voor de realisering van lokale en regionale opgaven. De bestuurskrachtonderzoeken en het samenwerkingsonderzoek zijn in opdracht gegeven aan adviesbureau BMC (Bestuur & Management Consultants).

Deze rapportage gaat over het bestuurskrachtonderzoek voor de gemeente Goedereede en is gebaseerd op het bestuderen van vele documenten, het spreken met talrijke betrokkenen en individuele en collectieve gedachtewisselingen.

Samenvatting

De gemeente Goedereede heeft zich als kleine gemeente sterk ontwikkeld. De bestuurskracht van de gemeente als dienstverlener staat op een goed niveau. Er is nu een gezonde spanning tussen bestuurlijke ambities en het vermogen van de organisatie.

De gemeente heeft haar financiële positie behoorlijk op orde. Politici, bestuurders en medewerkers werken aan de toekomst van de gemeente. De gemeente verlegt de grenzen van wat haalbaar is met de kleine organisatie en boekt daarin nog steeds resultaat. Stuk voor stuk prestaties van formaat. Dat alles neemt echter niet weg dat de grenzen van het haalbare langzaam maar zeker in zicht komen.

De ambities van de gemeente Goedereede staan af en toe op gespannen voet met de verwachtingen van de buurgemeenten, van de provincie en van de regionale maatschappelijke organisaties. Dat heeft alles te maken met het feit dat de gemeente Goedereede niet op zich zelf staat, maar ook deel uitmaakt van het eiland. De gemeente Goedereede kiest voor slimme operationele samenwerking met de buurgemeenten en wil de verantwoordelijkheid voor strategische ontwikkelingen nadrukkelijk dicht bij zich zelf houden. Er is niets mis met die eigen keuzes, maar ze doen niet af aan het gegeven dat de gemeente Goedereede afhankelijk is en dat steeds meer zal worden verwacht van het netwerkbestuur op eilandniveau. De toekomstige bestuurskracht van de gemeente Goedereede kan daar niet los van gezien worden.

Leeswijzer

In dit rapport voor de gemeente Goedereede proberen wij antwoord te geven op de vraag of de gemeente Goedereede in staat is invulling te geven aan de opgaven die er nu en in de toekomst liggen.

Volgend op deze leeswijzer laten wij u kort kennismaken met de gemeente.

In de hoofdstukken 1 tot en met 4 geven wij u inzicht in de huidige en toekomstige opgaven van de gemeente. In de hoofdstukken 5 en 6 schetsen wij de resultaten van onze analyse van de financiële staat van de gemeente en van de organisatieontwikkeling. De bestuurskracht waarover de gemeente beschikt en de inzet daarvan voor de opgaven worden in hoofdstuk 7 beschreven. In de daarop volgende hoofdstukken treft u de conclusies aan. Hoofdstuk 8 bevat die conclusies verdeeld naar de strategische, tactische en operationele kwaliteit van de gemeente.

In hoofdstuk 9 beoordelen wij de prestaties van de gemeenten in de rollen beleidsmaker, dienstverlening, samenwerker en organisatiebeheerder. Daarmee sluiten wij aan bij de criteria die het provinciebestuur van Zuid-Holland gebruikt bij de beoordeling van de Zuid-Hollandse gemeenten. In het afsluitende hoofdstuk 10 doen wij aanbevelingen met het doel de geconstateerde verschillen tussen opgaven en bestuurskracht weg te nemen of te overbruggen.

Kennismaking

De gemeente Goedereede ligt op de kop van het Zuid-Hollandse eiland Goeree-Overflakkee. De gemeente Goedereede, bestaande uit de kernen Goedereede, Ouddorp en Stellendam, is een van de vier gemeenten op het eiland. Goeree-Overflakkee wordt gekenmerkt door de ruimte, het landelijke karakter en de openheid. Ook in de gemeente Goedereede vinden wij dit terug. In de gemeente is veel toerisme en recreatie te vinden, onder meer langs en op de mooie stranden. De dijken en polderwegen zijn in trek bij de fietsers en wandelaars. De economie draait op het moment goed, want ondanks behoorlijk banenverlies in de visserij en, in mindere mate, in de landbouw, zijn de werkloosheidscijfers relatief laag.

De gemeente Goedereede telde in 2006 ruim 11.600 inwoners. De bevolkingsomvang groeide in de afgelopen jaren gestaag. Die groei lag, met uitzondering van het jaar 2000, boven het landelijke en provinciaal gemiddelde. Als we de leeftijdsopbouw van de inwoners van de gemeente Goedereede in beeld brengen en vergelijken met de leeftijdsopbouw van de inwoners van Zuid-Holland en van Nederland, dan blijkt dat een kwart van de bevolking tussen de 0 - 20 jaar oud is. Dat komt overeen met het landelijke gemiddelde. De gemeente heeft minder inwoners in de leeftijd van 20 tot 65 jaar dan gemiddeld in Nederland. Om precies te zijn, dit verschil bedraagt 1,7%. Met name het percentage inwoners in de leeftijd van 25 tot 45 jaar (27,2%) is lager. Landelijk ligt dit percentage op 29,0% en in de provincie Zuid-Holland op 29,6%. Tot slot is opvallend dat het aantal inwoners van allochtone herkomst aanzienlijk lager ligt dan landelijk of provinciaal het geval is. 1,4% van de inwoners van de gemeente Goedereede is van allochtone herkomst. Landelijk ligt dit op 10,5% en in Zuid-Holland op 17%.

De gemeente huisvest 4.435 huishoudens. Het aantal huishoudens met kinderen (43,4%) ligt boven het landelijke en provinciale gemiddelde (respectievelijk 35,7% en 34,7%). De gemiddelde grootte van de huishoudens is 2,60 personen per huishouden. Ook de gemiddelde gezinsgrootte ligt boven het Nederlands en Zuid-Hollands cijfer. De verhuismobiliteit ligt in verhouding tot de landelijke en provinciale verhuismobiliteit aanzienlijk lager en 93,2% van de inwoners is tevreden met de eigen woonomgeving. De actieve betrokkenheid van de inwoners bij de leefomgeving is vergelijkbaar met die van de andere GO-gemeenten.

Het gemiddeld besteedbaar inkomen per persoon (€ 12.600,—) en ligt onder het landelijk gemiddelde (€ 12.900,—) en onder het Zuid-Hollands gemiddelde (€ 13.200,—). Het gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden in de gemeente Goedereede (€ 33.500,—) ligt boven het gemiddeld besteedbaar inkomen per huishouden in Nederland. Een gering aantal inwoners doet een beroep op de bijstand, op werkloosheidsuitkeringen of is arbeidsongeschikt. Het merendeel van de beroepsbevolking is werkzaam in de commerciële dienstverlening.

Hoofdstuk 1

Politiek, bestuur en organisatie

Loyaliteit, gezamenlijk en gastvrijheid, dat zijn de centrale waarden waarmee bestuurders en medewerkers van de gemeente Goedereede naar buiten willen treden. De gemeente heeft een sterk protestants christelijke signatuur. Dat is niet alleen terug te vinden in de maatschappelijke en politieke verhoudingen, maar ook in de bestuurscultuur en -stijl van de gemeenten. Het coalitieakkoord en het raadsakkoord worden als leidend beschouwd. Ondanks dat de raad geen strategisch programma kent, zet de raad haar stempel op de totstandkoming van visies op (deel)terreinen. Recent startte een omvangrijk traject dat via de totstandkoming van het maatschappelijk profiel van de gemeente moet gaan uitmonden in een Structuurvisie Goedereede 2020.

De gemeente heeft een levendige politieke cultuur. In 2005 stapte één van de wethouders op. Het burgemeestersambt werd in relatief korte tijd door meerdere personen bekleed. De gemeenteraadsverkiezingen hebben de samenstelling van het college veranderd.

Zoals in alle Nederlandse gemeenten is in 2002 het dualisme ingevoerd bij de gemeente Goedereede. Er zijn afspraken gemaakt over de gevolgen voor de inbreng van de wethouders bij de raadsvergaderingen en over de stukkenstroom. Er ook het nodige bij het oude gebleven. Er leven zeker nog wel toekomstwensen met betrekking tot de rolverdeling tussen raad en college. Zo zou de raad nog te veel volgend zijn ten opzichte van het college. De raad wil verdere stappen zetten op de weg van visievorming en kaderstelling. Ook zou een zelfstandige visie nog in ontwikkeling zijn. Ook aan de volksvertegenwoordigende rol van de raad wordt gewerkt bijvoorbeeld door eens per jaar kernavonden te organiseren. Ook het college legt zijn oor te luisteren in de samenleving. Een burgeravond wordt eveneens een maal per jaar georganiseerd. Tijdens deze burgeravonden worden beleidspunten door het college toegelicht en vragen van burgers beantwoord. Er komen zo'n 100 tot 200 mensen op af. De inspraak en betrokkenheid van burgers wordt actief uitgedragen. Daarin gaat de burgemeester voorop.

De gemeente Goedereede wil haar slagkracht en het integrale karakter van haar inspanningen versterken. Acht het van belang dat de gemeente integraler gaat werken. De focus is gericht op het tot stand brengen van aantrekkelijke woon- en leefmilieus in de kernen en op de ontwikkeling van bedrijvigheid/werkgelegenheid die past bij de gemeente Goedereede. Speerpunt in dat laatste is de versterking van de sturing en samenwerking tussen gemeente en ondernemers op toeristisch en recreatief gebied. De kop van het eiland heeft het meeste potentie. De toenemende aandacht voor de T&R-sector neemt geleidelijk de traditionele oriëntatie op de landbouw en visserij over. De uitdaging voor de toekomst is om mogelijkheden te scheppen voor nodige kwaliteitsverbeteringen en ontwikkeling van de toeristische sector binnen een ontwikkelkader waarin visserij en landbouw toekomst kunnen vinden en met behoud van de rust en ruimte die het gebied kenmerken.

Als het gaat op de kwaliteit van de kernen is woningbouw voor starters en zorgwoningen eveneens een aandachtspunt. Het huidige woningtekort wordt veroorzaakt doordat de duurdere woningen door mensen uit de Randstad worden gekocht. Voor de eigen jongeren resteert weinig. Het provinciebestuur van Zuid-Holland ziet het eiland als deel van het Groene Hart en dus is meer bouwen voor hen onbespreekbaar. De gemeente is van mening dat de provincie oog moet hebben voor het eigen karakter van het eiland binnen Zuid-Holland. Menigeen vindt dat het eiland qua landschap, woonmilieus en sociale kwaliteiten meer verwantschap heeft met de Zeeuwse eilanden. Er wordt met enige 'afgunst' gekeken naar de Zeeuwse collega's en naar de ontwikkelruimte die zij in het Zeeuwse kunnen benutten.

De dienstverlening aan burgers, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties wordt door het gemeentebestuur als een van de belangrijkste opgaven van de gemeente gezien. Het verwachtingspatroon van de burger is veranderd en dit maakt het noodzakelijk om als gemeente meer dienstverlenend te werken. Vragen als hoe te communiceren en te reageren op burgers staan daarin centraal. De publieksbalie van de gemeente is inmiddels het visitekaartje van de gemeente en de van oudsher solide financiële bedrijfsvoering wordt gezien als ruggengraat van het gemeentelijk reilen en zeilen. De gemeente Goedereede beschikt over een betrouwbare ambtelijke basis.

Ook in de ambtelijke organisatie vinden veranderingen en ontwikkelingen plaats. De gemeente is hard aan het werk om haar profiel van beheersorganisatie uit te breiden met vaardigheden op het gebied van integrale ontwikkeling en partnerschap met bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties. Om dit te bewerkstelligen is een omschakeling van projectmatig werken naar procesmatig werken noodzakelijk. De kwetsbaarheid van de organisatie is een aandachtspunt. De werkdruk wordt als hoog ervaren. Dit hangt enerzijds samen met het ambitieniveau van de gemeente. Aan de andere kant speelt een rol dat de organisatie van de gemeente Goedereede in absolute zin klein is. Er zijn verhoudingsgewijs veel éénmens- en combinatiefuncties. Door de arbeidsmarktpositie van de gemeente is het niet altijd eenvoudig om zwaarder gekwalificeerde functies, bijvoorbeeld in het ruimtelijk beleid, in te vullen en vast te houden. De interne loopbaanmogelijkheden zijn gering.

Het Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Goeree-Overflakkee (ISGO) is de as waarom de samenwerking tussen de vier gemeenten op het eiland draait. Het ISGO is gestart met als doel de gemeenschappelijke werkzaamheden op milieugebied mogelijk te maken en heeft zich inmiddels ontwikkeld tot een veel breder georiënteerd samenwerkingsverband voor zowel uitvoerende taken, als voor de afstemming en coördinatie van gemeentelijk beleid. Daarvan maakt ook het provinciebestuur graag gebruik. Een goed voorbeeld daarvan is de Regionale Agenda Samenleving (RAS). Doel van de RAS is het bevorderen van de gezamenlijke, integrale aanpak door gemeenten en provincie van samenlevingsvraagstukken op Goeree-Overflakkee. Onderwerpen zoals de Wmo, de leefbaarheid in kleine kernen en de cultuurvisie komen aan bod. Sinds kort bestaat het Dagelijks Bestuur van het ISGO uit de vier burgemeesters van de regiogemeenten. Het Algemeen Bestuur van het ISGO bestaat uit de voltallige colleges van B&W van de vier gemeenten.

In de bestuurlijke aansturing van de taken van het samenwerkingsverband nemen de portefeuillehouders uit de colleges van B&W een prominente plaats in.

De vier Portefeuillehouders Adviescommissies (PACS) adviseren rechtstreeks aan het Algemeen Bestuur van het samenwerkingsverband.

Het betreft de PAC's voor:

- a. Milieu.
- b. VRO-EZ (Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Economische Zaken).
- c. MA (Maatschappelijke Aangelegenheden).
- d. OOV (Openbare Orde en Veiligheid).

De gemeente Goedereede werkt samen als die samenwerking iets oplevert voor de inwoners van de gemeente. Als het om de gemeenschappelijke uitvoering van operationele taken gaat, heeft de gemeente Goedereede daarmee geen problemen, integendeel. Anders wordt het als de strategische samenwerking op GO-niveau de zelfstandige kaderstelling door de raad van de gemeente Goedereede dreigt aan te tasten. Wat de gemeente Goedereede betreft staan de principes van het verlengd lokaal bestuur in het openbaar bestuur op het eiland niet ter discussie.

Hoofdstuk 2

Fysieke opgaven

In dit hoofdstuk komt het onderdeel fysiek aan bod. Wij richten ons op een achttal aspecten, te weten:

1. Ruimtelijke ordening en planologie.
2. Volkshuisvesting en wonen, leefbaarheid en voorzieningen.
3. Milieu en water.
4. Natuur en landschap.
5. Economie, werkgelegenheid en landbouw.
6. Recreatie en toerisme.
7. Veiligheid.
8. Mobiliteit, verkeer en vervoer.

2.1 Ruimtelijke ordening en planologie

Provinciale en regionale opgaven

De fysieke opgaven van de gemeente Goedereede zijn niet los te zien van de ontwikkeling van Goeree-Overflakkee. Het provinciebestuur heeft zijn beleid met betrekking tot dit gebied uiteengezet in het streekplan Zuid-Holland Zuid.

De provincie voert een restrictief beleid. Op Goeree-Overflakkee mag alleen gebouwd worden voor de eigen aanwas en uitsluitend binnen strakke contouren rond de kernen. Omdat er een abrupte wijziging is ten opzichte van het eerdere streekplan, is er een extra kwalitatieve opgave mogelijk gemaakt.

De woningbouwontwikkeling wordt gestuurd met jaarlijks op te stellen bouwscenario's. In de periode 2005 - 2010 is er volgens het streekplan Zuid Holland Zuid ruimte voor ongeveer 450 woningen, exclusief bijzondere contingenten. Inmiddels is er via de provinciale woonvisie van Zuid Holland ruimte voor 900 woningen inclusief die contingenten.

Wat betreft bedrijvigheid staat de provincie een kleine uitbreiding van het areaal bedrijventerrein met maximaal 45 hectare tot 2010 toe. Die uitbreiding moet met name op bedrijventerreinen met bovenlokale functie worden gerealiseerd. Die zijn gelegen in Oude Tonge, Middelharnis en Stellendam. Hiervoor is een regionale bedrijfsterreinprogrammering opgesteld.

Er is wat betreft werkgelegenheid verder ruimte voor:

- Uitbreiding van bestaande lokale bedrijvigheid.
- Versterking van de visserijsector.
- Kwaliteitsverbetering in de recreatie en toerisme sector.
- Versterking en ruimte voor de bestaande transportsector.
- Beperkte vestiging van bedrijven van elders.

In de provinciale plannen krijgt de gemeente Middelharnis een centrumfunctie. Feitelijk is een belangrijk aantal voorzieningen ook nu al hier gebundeld.

Wat betreft het landelijk gebied stelt het streekplan:

- De agrarische sector moet als drager van de kwaliteiten van het buitengebied en van de economie in stand blijven. Hiertoe is behoud en verbreding van de agrarische sector nodig.
- Er komt geen gespecialiseerde intensieve veehouderij.
- Er worden foerageergebieden voor ganzen aangewezen die moeten worden beschermd tegen verstoring.
- Het beleid is in het algemeen gericht op bescherming en versterking van de gebiedseigen waarden. Hiervoor is een landschapsontwikkelingsplan opgesteld.
- Er is ruimte voor de recreatie en toerisme sector, in een evenwichtige afweging met de kwaliteiten van het gebied.

De duinen en de grote wateren rondom Goeree-Overflakkee zijn habitat- en vogelrichtlijngebieden. Er is ruimte nodig voor ongeveer 100 hectare glastuinbouw. Bij de kern Ouddorp moet de bloemenzaadsector worden versterkt; deze sector heeft ongeveer 600 hectare nodig (en momenteel ook al in gebruik).

Op het eiland is één drinkwaterwinning aanwezig. Het gaat om een infiltratiegebied in de duinen, waar water uit het Haringvliet door een defosfatisering wordt gehaald en vervolgens in de duinen wordt geïnfilteerd.

Ten noorden van de gemeente Middelharnis komt een zoetwaterbekken, evenwijdig aan de kuststrook met het Haringvliet. Het water wordt hier ingepompt in een inlaatpunt aan de oostkant van dit bassin. Het peil van het bassin is hoger dan dat van het Haringvliet. Deze voorziening is nodig, omdat het de Haringvlietssluzen gedeeltelijk worden opengesteld en het water in het Haringvliet daardoor brakker wordt. Het bassin moet de zoetwatervoorziening voor de landbouw veilig stellen. De komst van het bassin moet planologisch wordt vastgelegd. Dit ligt in handen van de gemeente Middelharnis.

De gedeeltelijke openstelling van het Haringvliet wordt in 2008 gerealiseerd.

De N215 wordt aangeduid als drukke provinciale verbindingsweg, die in spijtstijden volloopt. Het streekplan geeft overigens aan dat er nog geen noodzaak is voor verruiming van de capaciteit. Oude Tonge (het busstation daar) wordt ontwikkeld als regionaal verkeersknooppunt.

De recreatie en toerisme sector is kansrijk. In de kop van Goeree is een kwaliteitsverbetering nodig. Hiervoor is ruimte nodig, zodat verblijven kunnen worden verplaatst. Dit mag onder de strikte voorwaarden dat het aantal verblijfseenheden gelijk blijft, behoudens lichte uitbreiding in uitzonderingsgevallen. Voor de verplaatsing is 49 hectare aangewezen. De ontwikkeling van deze kwaliteitsverbetering en het gebruik van de 49 hectare daarbij moet jaarlijks worden gemonitord. Dan gaat het om de ruimtelijke situering van de verblijfsrecreatie en het aantal verblijfseenheden. Er zijn mogelijkheden om de Kabbelaarsbank te versterken (Port Zélande).

Voor Overflakkee moet een samenhangende integrale recreatieve toeristische visie worden opgesteld. Er worden drie concentratiegebieden voor recreatie en toerisme ontwikkelingen aangewezen.

Dit zijn:

- Stellendam (gemeente Goedereede).
- Middelharnis (gemeente Middelharnis).
- Herkingen – Battenoord (gemeenten Dirksland en Middelharnis).

Deze gebieden komen naast de twee bestaande concentraties Oude Tonge en Ooltgensplaat.

Er worden drie soorten T&R te onderscheiden:

- Strand en duinen: met een beperkte uitbreiding van de verblijfsrecreatie op de Kop van Goeree bij Stellendam;
- Water/rust/landgebonden sport: dit komt in Herkingen en Oude Tonge en Ooltgensplaat.
- Water/stedelijk/comfort: dit komt in Middelharnis.

Gemeentelijke opgaven

De gemeente is recent gestart met de voorbereiding van een structuurvisie. Het voorbereidende maatschappelijke profiel, dit is een beeld van de trends in de eigen gemeenschap voor de komende tien jaar, is voor de zomer gereed, het ruimtelijke ordeningsprofiel zal naar verwachting in december 2007 gereed komen. De visieontwikkeling is enerzijds gebaseerd op de inbreng en betrokkenheid van inwoners en organisaties. Zo wordt gebruik gemaakt van de resultaten van burgeravonden en worden woningbouwcorporaties en recreatieondernemers uitgenodigd om met ideeën te komen. Het college probeert ondernemers te activeren en creatief aan de slag te krijgen om te ontwikkelen, een voorbeeld is Havenhoofd/Stellendam.

In het structuurvisietraject worden ook reeds eerder gerealiseerde lokale en regionale visies op deelterreinen geïntegreerd. Bij dat laatste kan worden gedacht aan de regionale economische visie van het eiland die momenteel wordt voorbereid en aan de nota 'Zicht op de Grevelingen'.

Het college bekijkt of de ideeën kunnen leiden tot gewenste ontwikkelingen, te behappen zijn, naar de langere termijn moeten worden doorgeschoven of überhaupt niet gewenst zijn.

De organisatieontwikkeling speelt in op het visietraject. Een aantal medewerkers volgt een cursus projectleiding, waarbij zij de eigen gemeenschap verkennen. Daarnaast worden medewerkers opgeleid met het doel de processturing te versterken. Dat heeft mede tot doel het karakter van de inzet van externe adviesbureaus af te stemmen op de gewenste inzet. De realisering van deze meer pro-actieve houding wordt ervaren als een majeure verandering in de organisatie.

Een belangrijk aantal bestemmingsplannen zijn niet van recente datum. De gemeente Goedereede kent een nota grondbeleid. Deze nota is opgesteld op basis van de BBV 2004 en tamelijk nieuw. In dit document wordt een keuze gemaakt om een gematigd actief grondbeleid te voeren ten behoeve van woningbouw. De mogelijkheden om PPS-constructies aan te gaan worden open gehouden.

Er zijn nogal wat postzegel bestemmingsplannen ontstaan in de afgelopen 20 à 30 jaar.

Twee jaar geleden is men gestart met de actualisatie en afstemming van deze bestemmingsplannen en het maken van een gestandaardiseerd, digitaal voorschrift is een aandachtspunt. Het beleid van de provincie Zuid-Holland dwingt de gemeente tot inbreiding van woningbouw. Het gevolg daarvan is dat er gewerkt moet worden met betrekkelijk kleine en complexe locaties. Dat vergt veel ambtelijke capaciteit. De gemeente wordt hierin ondersteund door een extern adviesbureau. Op het moment werkt men aan één bestemmingsplan voor meerdere recreatiegebieden. Ten behoeve hiervan wordt een visie op de verblijfsrecreatie gemaakt. Dit wordt de basis van het nieuwe bestemmingsplan.

2.2 Volkshuisvesting en wonen, leefbaarheid en voorzieningen
De gemeente Goedereede heeft relatief veel koopwoningen en weinig huurwoningen. Tot 2010 heeft de gemeente Goedereede de volgende woningbouwopgaven:

- 145 woningen in acht projecten.
- Daar bovenop 152 extra woningen.
- Daar bovenop 220 kwaliteitswoningen, waarvan 120 buiten huidige contouren.

In de gemeente bestaan veel initiatieven voor de realisering van woningbouw. Soms betreft het gemeentelijke projecten of projecten van de woningbouwvereniging. In andere gevallen gaat het om plannen van particulieren of ontwikkelaars. Gezien de veelheid van projecten is in overleg met de gemeenteraad een lijst opgesteld van projecten waaraan in de komende jaren zal worden gewerkt. Aan de opstelling van deze lijst liggen volkshuisvestelijke en ruimtelijke overwegingen ten grondslag maar ook is bij de opstelling van de lijst rekening gehouden met het beschikbare contingent en met de benodigde ambtelijke capaciteit.

In 2007 komt de gemeente met een woonvisie. In het kader hiervan heeft in 2006 een inventarisatie van het woningaanbod plaatsgevonden. Daaruit bleek dat er een grote woningbehoefte bestaat onder starters en senioren. Er zijn vooral te weinig woningen voor senioren. Er wordt op dit moment een aantal projecten gerealiseerd om hierop in te spelen: een door de woningbouwvereniging in de gemeente Goedereede te realiseren wooncomplex De Entree Goedereede, herinvulling van de inbreidingslocatie Goekoop met woningbouw voor de doelgroepen, de herinvulling van het terrein van de voormalige MAVO te Stellendam met een woonzorgcomplex van de woningbouwvereniging, de realisering van levensloopbestendige woningen op het Stelleweitje te Stellendam, de ontwikkeling van de inbreidingslocatie De Gronden van Breen te Ouddorp, de bouw van het Oosterpark, de realisering van de voormalige Shell-locatie het Schelphoekje en de nieuw- en verbouw van het verzorgingscomplex De Vliedberg.

In het raadsprogramma is opgenomen dat de helft van het aantal te bouwen woningen moet kunnen worden aangemerkt als sociale woningbouw. Het totale woningbouwprogramma gaat over 200 tot 250 woningen.

De helft van het woningbestand betreft recreatiewoningen. Twee jaar geleden is gestart met een actief beleid om de permanente bewoning van recreatiewoningen

tegen te gaan. Indien mensen een persoonsgebonden beschikking kregen, kreeg men nog even de tijd om te vertrekken.

Een extern bureau is in de arm genomen op de opsporing te verzorgen en de bewijslast te verzamelen. Overtreders wordt een dwangsom opgelegd. Er zijn continu 10 gevallen in behandeling. Hier gaat een preventieve werking vanuit.

Er is een duidelijk beleid geformuleerd over de benodigde voorzieningen in de kernen en wat dat betekent aan investeringsbehoefte in de komende jaren. Ook het collegeprogramma rept helder over de noodzaak om voorzieningen in alle kernen op orde te hebben. Het 'op niveau' en versterken van de voorzieningen is het beleid. Dit is mogelijk door de voorzieningen te concentreren in en om de oude kernen.

2.3 Milieu en water

Milieu is ondergebracht bij het ISGO. Het ISGO maakt een Milieu UitvoeringsProgramma (MUP) en tussen gemeente en ISGO zijn contacten over de handhaving. De raad wordt geïnformeerd over de projecten uit het MUP die in uitvoering zijn. Het samenwerkingsverband functioneert op dit gebied tot tevredenheid van de gemeente.

Ook een eilandelijk waterplan wordt langs de lijnen van het ISGO en in nauwe samenwerking met het waterschap ontwikkeld. Half december zal het waterschap het waterplan voor het eiland presenteren. Het is de bedoeling dat het waterplan wordt doorvertaald in de bestemmingsplannen. Een aantal kernen is laaggelegen en als het waterschap het waterpeil zou verhogen neemt de kans op overlast voor bewoning toe. De oude havens zijn in beheer bij het waterschap.

Er ligt een rioleringsbeheersplan uit 1995 en gemeentelijk rioleringsplan uit 2005. In deze laatste wordt een inventarisatie gemaakt van benodigde investeringen voor de komende jaren. Recentelijk zijn drie bergbezinkbassins gebouwd om de last van de overstorten op het oppervlaktewater te verminderen. De komende jaren moet tien kilometer riool worden vervangen of gerelined. Voor alle investeringen in het kader van het GRP is de komende jaren een investering nodig van meer dan € 10 miljoen. Voor de begeleiding daarvan is in de gemeentelijke organisatie 2,2 fte gedurende vier jaar beschikbaar.

2.4 Natuur en landschap

Natuur en landschap spelen in de gemeente Goedereede een belangrijke rol. Het landschapsontwikkelingsplan (LOP) wordt als basismateriaal gebruikt. De gedachten die ten grondslag liggen aan het LOP zullen ook in de structuurvisie worden opgenomen. LOP wordt ook in de eilandvisie als basismateriaal gebruikt. De gemeente heeft een aantal landschapstudies (waaronder landschapsbeleidsplan uit 1987) van zeer oude datum. Daarnaast is het plan 'Groen Goedereede' vermeldenswaardig. Dit omvat een structuurplan, beheersplan en werkplan. Het is feitelijk de werkplanning van de groene afdeling van de gemeente met een visieachtige onderbouwing. Daarin wordt wel verwezen naar het LOP en waterstructuurplan.

Het voor dat doel beschikbaar komen van de compensatiegelden voor de Maasvlakte heeft de gebiedsgerichte natuurontwikkeling een impuls gegeven.

Het ganzengebied is vanuit de provincie via het natuurbeschermingsbeleid beschermd. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt hiermee rekening gehouden.

2.5 Economie, werkgelegenheid en landbouw

Er is een nota economisch beleid uit 2004 waarin alle sectoren aan de orde komen. Speerpunten zijn R&T in de gemeente Goedereede en visserij in de gemeente Stellendam. Deze laatste sector boet in qua belang, maar is qua werkgelegenheid nog steeds erg belangrijk.

Bij de ondernemers is geen visie vastgelegd op de detailhandelontwikkeling in de gemeente Goedereede. Volgend jaar komt er een detailhandelsvisie, met daarin wat de eigen bevolking en de toerist verwacht, en toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden.

Het beleid is thans erg beperkend. De detailhandelsvisie is niet in het collegeprogramma opgenomen, maar het voorstel is inmiddels wel aan de raad voorgelegd en deze heeft ermee ingestemd. Het beleid is helder. De perifere detailhandel vestigt zich in de gemeente Middelharnis, transportondernemingen komen in de gemeente Oostflakkee. In de gemeente Goedereede is een regionaal bedrijventerrein (Korteweg te Stellendam). De nota 'Ondernemen doen we samen' (oktober 2004) bevat allerlei concrete acties. Dit is het beleid voor de periode 2005 - 2010. De raad heeft deze nota vastgesteld en hanteert het als bouwsteen. In deze nota is een matrix met acties en perioden opgenomen, deze wordt gevolgd en jaarlijks gemonitord.

De gemeente kent relatief weinig bebouwd gebied. Volgens de regionale kerncijfers van het CBS (2003) kan 3.6% van het grondgebied van de gemeente Goedereede tot deze categorie gerekend worden. Landelijk ligt dit op 9,4%. De gemeente kent verhoudingsgewijs veel bos en natuur (36,5% ten opzichte van Nederland 14,3%) en weinig landbouw (49,1%, ten opzichte van 68,9 % landelijk). De landbouw in Goedereede betreft vooral name akkerbouw. De werkgelegenheid in de landbouw- en visserijsector is relatief hoog (4% ten opzichte van 1% landelijk). Vooral in Stellendam is de visserij sterk ontwikkeld. Toch is de bijdrage van de landbouw en visserij aan de werkgelegenheid in de gemeente in vergelijking tot andere bedrijfstakken relatief klein. Er is geen beleid ten aanzien van de verbrede landbouw. Er is wel een notitie over vrijkomende agrarische bebouwing. De provincie heeft haar goedkeuring hieraan onthouden. Een deel van het beleid is geregeld via de Vogel/Habitatrichtlijn. Nieuwe initiatieven worden via artikel 19 geregeld.

De volgende vormen van verbrede landbouw komen hier voor:

- Het op eigen erf, binnen het perceel, realiseren van streekvriendelijke camping met passende schaal en passend in het landschap.
- De verkoop van bedrijfseigen producten.

Biomassa en windmolenparken passen niet in het landschap. Grootschalige teelt van maïs voor de vergistinginstallaties is niet wenselijk vanuit landschappelijk oogpunt. De openheid van het landschap is hier een grote kwaliteit en die moet behouden blijven.

Binnen de verbrede landbouw zijn ontwikkelingen als een kaasboerderij, boeren die groenten aan de boerderij verkopen en het kamperen bij de boer. Dit biedt werkgelegenheid en genereert een aantrekkelijk aanbod voor recreatie/toerisme. Als iemand met een aardig idee komt, dan kijkt het college of het in lijn is met streekplan en bestemmingsplan.

Glastuinbouw en intensieve veehouderij kunnen zich in deze gemeente niet vestigen. Dit is geregeld in het bestemmingsplan landelijk gebied.

De opgave voor het bedrijventerreinen conform de contourennota Goeree-Overflakkee omvat een uitbreiding van 2 hectare tot 2010. De gemeente Goedereede zit 'makkelijk' in de regionale bedrijfsterreinprogrammering. De uitgifte van bedrijfsterrein verloopt in het gewenste tempo. Versnellen is niet nodig. Bedrijven worden niet geweigerd, maar doorverwijzen naar de gemeenten Middelharnis of Oude Tonge kan wel. Bij de uitgifte van het terrein Korteweg te Stellendam richt de gemeente zich vooral met name op lokale bedrijven die uit hun jasje zijn gegroeid (de verplaatsters) en nieuwe bedrijven. Uitgifte aan regionale bedrijven vindt plaats als die bijvoorbeeld door spin off of door hun arbeidsquote een toegevoegde waarde voor het terrein hebben.

2.6 Toerisme en recreatie

Rust, openheid, water en stranden vormen het visitekaartje van de gemeente. De gemeente kent een beleidsplan recreatie en toerisme (2004). In deze nota wordt veel aandacht gegeven aan de analyse van het buitengebied. Er is een actieprogramma opgesteld vanuit oogpunt van gemeente. Pijlers daarin zijn de instelling van toeristisch recreatief overlegorgaan, de aanpassingen van vergunningen voor kamperen en een drietal uitvoeringsprojecten. Het aantal standplaatsen bij het 'kamperen bij de boer' wordt gecontroleerd door de gemeente. Hier is als gevolg van de afschaffing van de Wet Openluchtrecreatie een verruiming van 15 naar 25 plekken per 1 januari 2008 mogelijk.

Het R&T beleid loopt mee in de regionale en gemeentelijke visie- en planvorming. Een ambitie is het realiseren van een jaarrond-exploitatie van het strandpaviljoen. Nu is dit niet mogelijk. Hiervoor moeten bestemmingsplan en streekplan worden gewijzigd. Steun van de provincie voor een ambitieus recreatief en toeristisch beleid is onontbeerlijk. De gemeente Goedereede constateert dat de provincie Zuid-Holland het moeilijk heeft met de afweging van belangen tussen toerisme en recreatie en die van landschaps- en natuurontwikkeling. De gemeente Goedereede heeft daar last van. Andere ambities zijn de ontwikkeling van verblijfsrecreatie (MER Zuiderdiep en de bereikbaarheid van het Havenkanaal).

Niet alle T&R-activiteiten zijn welkom in de gemeente Goedereede. Het beleid ten aanzien van uitgaansgelegenheden die tot overlast zouden kunnen leiden is terughoudend. De gemeente Goedereede heeft een sterke protestants christelijke identiteit. Belangrijke delen van de bevolking staan niet te wachten op de overlast van discotheken en ander vormen van vermaak, die de omgeving belasten.

Provincie, ISGO en VVV hebben een fietsroute netwerk ontwikkeld. Ten aanzien van recreatieve routes werken overheden elkaar ook soms tegen. De gemeente heeft ook de ambitie een mooie route door de duinen en misschien langs de Grevelingen

over de dijk te realiseren, maar hier loopt de gemeente tegen de natuurorganisaties aan, die compensatie-eisen stellen waaraan de gemeente financieel niet kan voldoen.

2.7 Veiligheid

Brandweer Goedereede rukt uit vanuit een drietal locaties, Goedereede, Ouddorp en Stellendam. 'Goedereede' werkt nauw samen met de andere korpsen op het eiland, de korpsen van de gemeenten Oostflakkee, Dirksland en Middelharnis. De vier gemeentelijke korpsen vormen een districtsverband binnen de Regionale Brandweer. Voorheen was die onderdeel van regionale hulpverleningsdienst. Inmiddels is de veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond tot stand gekomen. De gemeente Goedereede neemt daaraan deel.

De gemeente Goedereede werkt in het verband van de veiligheidsregio samen met de andere gemeenten in de vierde, zogenoemde oranjekolom. De gemeente heeft een belangrijke taak in de crisisbeheersing. Gemeenten zijn georganiseerd in de oranjekolom. De gemeente is verantwoordelijk voor het alarmeren van bestuur en uitvoerenden, de voorlichting en informatievoorziening, het waarschuwen van de bevolking, de inzameling van besmette waren, de opvang en verzorging van slachtoffers en evacues, de centraal registratie en inlichtingen in het geval van een calamiteit (CRIB), het doen plaatsvinden van uitvaartverzorging, de voorzieningen in primaire levensbehoeften bij een calamiteit of crisis, de centrale registratie van aangerichte schade (CRAS), de milieuzorg, de nazorg voor slachtoffers, andere betrokkenen en eigen medewerkers, de opvang van dieren en de instelling van een Informatie- en AdviesCentrum (IAC). De gemeentesecretaris van Vlaardingen fungeert binnen de regio als coördinerend gemeentesecretaris in 'koude' omstandigheden.

De GO-gemeenten, ook de gemeente Goedereede, zijn nog aan het begin bij de ontwikkeling van hun 'oranje-werkzaamheden'.

Het thema veiligheid valt binnen de gemeente Goedereede onder de verantwoordelijkheid van de burgemeester. Aspecten van externe veiligheid in het kader van milieuvergunningen worden besproken in de commissie Milieu.

2.8 Mobiliteit, verkeer en vervoer

Voor de gemeente Goedereede is een verbreding van de N215 niet aan de orde, omdat dat afbreuk zou doen aan de aantrekkelijkheid van het landschap en omdat een snellere doorstroom de route aantrekkelijker maakt als sluiproute van Rijnmond naar Vlissingen - Antwerpen. Voor het rechte trekken van de scherpe bocht in de N215 tussen Dirksland - Melissant wordt eilandelijk voorgesteld een provinciale subsidie, bedoeld voor de vier gemeenten, te gebruiken.

De bereikbaarheid door middel van openbaar vervoer wordt gezien als zwak punt. De gemeente gaat zelf een buurtbus faciliteren naar de dichtstbijzijnde bushaltes. Vanaf deze haltes bestaat een OV-verbinding met Voorne Putten en de Hoeksche Waard. Ook kent de gemeente, vooral in het toeristen seizoen, problemen met de doorstroming en parkeren. De gemeente heeft een beheersrapportage voor de wegen.

Hoofdstuk 3

Sociale opgaven

Dit hoofdstuk richt zich op de sociale pijler van de gemeente Goedereede.

De onderwerpen die achtereenvolgens aan bod komen zijn:

- Sociaal, Welzijn en Jeugd.
- Zorg.
- Cultuur en sport.
- Onderwijs en bibliotheken.

3.1 Sociaal, Welzijn en Jeugd

De samenwerkende gemeenten hebben samen met de provincie Zuid-Holland de Regionale Agenda Samenleving (RAS) ontwikkeld. Doel van een RAS is intensieve samenwerking van provinciale - en gemeentelijke overheden (en daardoor het aanbrengen van synergie) in de aanpak van samenlevingsvraagstukken per regio. Bij de ontwikkeling van de RAS is aangesloten op de nota De Vitale Regio die in ISGO-verband tot stand kwam en bij de daarin opgenomen Gebiedsagenda Maatschappelijke Aangelegenheden. De RAS Goeree-Overflakkee is uitgewerkt en heeft de status van een convenant voor de periode 2006 – 2008 en werd afgesloten op 22 februari 2006. De samenwerkende gemeenten hebben de regie over de uitvoering van de Regionale Agenda Samenleving. Zij zijn de opdrachtgever voor de uitvoering van de met de provincie afgesproken thema's, inhoudelijke doelen en indicatoren. Het ISGO fungeert als platform en subsidiekanaal voor de vier gemeenten. De RAS richt zich op zes thema's: wonen, zorg, welzijn, Wmo, regionaal collectief vervoersysteem, gezamenlijk jeugdbeleid, samenwerking op het terrein van volksgezondheid en cultuurparticipatie.

Speerpunten in 2006 zijn:

- Uitvoering uitgangspunten regionale visie Wonen, zorg en Welzijn.
- Intergemeentelijke implementatie Wmo.
- Opzetten regionaal collectief vervoerssysteem (CVV).
- Gezamenlijk jeugdbeleid.
- Samenwerking op terrein van gezondheidbeleid.

Voor de periode 2007 – 2008 zijn zeven bestuursopdrachten geformuleerd, waaronder de instelling Brede Maatschappelijke Organisatie; leerplicht en maatschappelijk werk in het basisonderwijs.

De GO-gemeenten kennen een gezamenlijke kadernota op het gebied van de Wmo. Het volgende valt daarin op:

- In de gezamenlijke kadernota wordt als uitgangspunt genoemd: gezamenlijk doen wat gezamenlijk kan.
- Verder streeft men naar één Wmo loket (fysiek) per gemeente. Afstemming netwerk achter loket regionaal.
- Hulp bij huishouden (HbH): inkomensafhankelijke bijdrage. Gezamenlijke inkoop HbH. Ook voor andere individuele verstrekkingen bestaan gezamenlijke afspraken.

De gemeenteraad van de gemeente Goedereede heeft ruime aandacht gegeven aan de invoering van Wmo en is positief over de eilandelijke aanpak van de invoering. Argumenten voor samenwerking waren efficiencywinst en de wens om eilandbreed een vergelijkbaar voorzieningenniveau aan de te bieden.

De GO-gemeenten streven naar samenwerking op het gebied van Jeugdbeleid en Jeugdzorg. In het kader van het jeugdbeleid is tussen de vier gemeenten en de provincie Zuid-Holland een convenant Jeugdbeleid/zorg gesloten. Doelstelling is te komen tot een gezamenlijke en integrale aanpak van het beleid in het kader van de Wet op jeugdzorg. Hoofdpijnen zijn versterking aanbod opvoedingsondersteuning en gezinsondersteuning; verbetering aansluiting onderwijs en jeugdzorg, de aanpak voor jeugdcriminaliteit en kindermishandeling, en aandacht voor specifieke groepen. Ook hier wordt een verbinding gelegd met het alcohol- en drugsprobleem bij de jongeren. Jeugdbeleid is voor het eerst als apart portefeuilleonderdeel benoemd. Opdracht is om goed in beeld te brengen wat er speelt en wat de inhoud van het jeugdbeleid is. Ambitie van de gemeente is om uiteindelijk samenhang in het beleid te krijgen en de kloof tussen jeugd en politiek te verkleinen.

In het raadsprogramma en in het collegeakkoord 2006 – 2010 worden de volgende speerpunten genoemd:

- Nieuwe nota welzijnsbeleid in 2006.
- De invoering van Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo).
- Goede peuterspeelzalen.
- Ondersteuning voorlichting alcohol- en drugsproblematiek.

In de nota welzijnsbeleid 2002 - 2006 wordt geconstateerd dat de ontplooiing van het welzijnswerk tot dan toe werd belemmerd door een bestuurlijk complexe beleidsomgeving en doordat het lokale welzijnsbeleid nog te weinig afgestemd was op de specifiek lokale kenmerken. Om daarin verbetering aan te brengen zijn een aantal randvoorwaarden gesteld aan nieuw te ontwikkelen beleid.

Het betreft:

1. Integraliteit, dat wil zeggen meer samenhang tussen de verschillende (deel)beleidsterreinen.
2. Participatie, dat wil zeggen de burger staat centraal; hij/zij is medevormgever.
3. Concretisering, het toekenningenbeleid wordt nader uitgewerkt in een (objectief) toetsbaar kader.

De verbinding van de randvoorwaarden leidt in de visie van de gemeente tot een reactieve lokale overheid. Burgers nemen het initiatief, de gemeente ondersteunt. De verantwoordelijkheid voor welzijn ligt in die visie primair bij de burger zelf. Qua *doelgroepen* kwam de focus op jeugd- & jongeren en ouderenbeleid. De speerpunten van de gemeente qua *ondersteuning* van het welzijnsbeleid waren 'versterken vrijwilligerswerk en versterken van de relatie met professionele organisaties en dan bij voorkeur eilandelijke instellingen'. De middelen voor gemeentelijke subsidieverlening worden vooral ingezet voor peuterspeelzalen, fanfarekorpsen en voor een stichting voor ouderen. Het grootste bedrag gaat naar maatschappelijk werk, € 102.000,—.

3.2 Zorg

De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) maakt het mensen mogelijk zo lang mogelijk zelfstandig in de maatschappij te functioneren. Met de invoering van de Wmo wordt de gemeente verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning van haar burgers. Voor de invoering daarvan wordt in eilandverband samengewerkt.

De GO-gemeenten maken deel uit van het gebied waarvoor de gemeente Spijkenisse een ambassadeursrol vervult. De vier GO-gemeenten stelden een kadernota vast waarin gekozen wordt voor een beleidsarme benadering. De gemeenten beperken zich tot de negen in de wet genoemde prestatievelden:

1. Sociale samenhang en leefbaarheid.
2. Integraal preventief jeugdbeleid.
3. Cliënteninformatie en advies.
4. Mantelzorg en vrijwilligers.
5. Maatschappelijke participatie van kwetsbare doelgroepen.
6. Individuele verstreking.
7. Maatschappelijke opvang.
8. Openbare geestelijke gezondheidszorg.
9. Verslavingsbeleid.

Een van de belangrijkste veranderingen met de komst van de Wmo is dat de Hulp bij het Huishouden (voorheen huishoudelijke verzorging) van de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) overgaat naar de Wmo. In december 2006 bereikten de vier gemeenten van Goeree-Overflakkee en de zorgaanbieders overeenstemming met een drietal zorgaanbieders voor de aanbidding van huishoudelijke zorg. Deze organisaties zijn de Stichting Thuiszorg en Maatschappelijk Werk Goeree-Overflakkee, Nedzorg/Gouwezorg en ZORGsaam Goeree-Overflakkee.

In 2003 heeft het REZO (het Regionaal Zorg Overleg) een visiedocument opgesteld waarin de huidige situatie op het gebied van wonen, zorg en welzijn voor ouderen en gehandicapten op Goeree-Overflakkee in kaart zijn gebracht. Hierbij hebben partijen met elkaar een visie ontwikkeld over de wijze waarop afstemming tussen genoemde onderdelen gerealiseerd moeten worden. Het werk is verricht door een werkgroep bestaande uit een lokale woningbouwcorporatie, verzorgingshuis, thuiszorgorganisatie, welzijnswerk et cetera. Uit dat rapport bleek ondermeer dat er grote behoefte bestaat aan seniorenwoningen. Per kern is de behoefte geconcretiseerd.

Ook ontbrak het aan een professionele organisatie die activiteiten organiseert voor ouderen en gehandicapten. De 1-loket gedachte Wonen, zorg en welzijn moet verder worden uitgewerkt. De 24-uur ongeplande zorg en servicediensten dienen eilandbreed te worden uitgewerkt (anno 2003).

Verslavingspreventie geniet prioriteit bij alle GO-gemeenten. In het collegeakkoord is de ambitie uitgesproken om een goed preventief verslavingsbeleid te voeren. Het drugsgebruik onder jongeren ligt hier hoger dan landelijk. De GO-gemeenten hebben een gezamenlijke leidraad Verslavingspreventie opgesteld.

Deze nota wordt gevolgd door gezamenlijke notities over alcoholmatiging- en horecabeleid en het vormgeven van een duidelijke verwijsstructuur. Deze aanpak is (ook) nodig voor het genereren van subsidie. De gemeenten werken op dit terrein inmiddels twee jaar samen. De vier gemeenten hebben daar gezamenlijk € 130.000,— voor uitgetrokken. In het plan wordt gepleit voor versterking van allerlei uitvoerende aspecten, maar ook van de bestuurlijke samenwerking onderling en met centrumgemeente Spijkenisse.

Om het drugsgebruik en de overmatige alcoholconsumptie onder jongeren tegen te gaan en om het probleem onder de aandacht te brengen van de lokale bevolking, is in maart 2004 het project het Geheim van Goeree-Overflakkee van start gegaan. Het project richt zich op het geven van voorlichting, het ondersteunen van de handhaving (politie) en het opzetten van een duidelijke hulpverleningstructuur.

Op het terrein van Gemeentelijk Gezondheidsbeleid werken de gemeenten op het eiland samen. Zo heeft men een gemeenschappelijk meerjaren gezondheidplan opgesteld: *Gezondheidsbeleid 'Gezond wonen op Goeree-Overflakkee'*. De vraagstukken worden vanuit een eilandperspectief benaderd. Onderwerp van discussie is het handhaven en verbeteren van de voorzieningen op het eiland. De gemeente Goedereede kent een verzorgingshuis en geen verpleeghuis. Het kost 15 à 25 minuten om bij het dichtstbijzijnde ziekenhuis te komen. Bij een aantal voorzieningen speelt de vraag hoe de centralisering van de voorzieningen op eilandniveau kan samengaan met het bieden van zorg dicht bij de burger. Voorbeelden hiervan zijn centralisering van de huisartsen en de bereikbaarheid van twee plaatsen binnen de aanrijdnormen van de ambulance. Ook in dit plan komt een eilandelijk beleid van jeugdgezondheidszorg aan de orde. Dit is een terugkerend thema. Voor mantelzorg streeft men ook naar eilandelijk beleid.

3.3 Cultuur en sport

De gemeente kent 32 sportorganisaties, een zwembad en een sporthal. Er zijn geen bovengemeentelijke sportvoorzieningen in de gemeente Goedereede. Twintig sportverenigingen hebben een notitie sport en bewegen in de gemeente Goedereede uitgebracht. De schrijvers stellen dat het gemeentelijke sportbeleid van de gemeente Goedereede vooral accommodatiebeleid is. Onder die accommodaties neemt een zwembad een prominente plaats in. Dit is een bewuste keuze. Het (overdekte) zwembad wordt namelijk gezien als een belangrijke slechtweer voorziening.

In januari 2005 hebben de gemeenten Goedereede en Oostflakkee een project Stimulering Breedtesport opgezet met een looptijd tot 2009. Het project omvat sportstimuleringsprojecten in wijken en buurten en de versterking van bewegingsopvoeding op scholen. Het project richt zich op de deskundigheidsbevordering onder verenigingen.

Op eilandschaal is een aanzet gemaakt voor een aanpak voor heel Goeree-Overflakkee. In het RAS is cultuurontwikkeling een van de thema's. De wethouders worden uitgedaagd ook nu aan het motto 'Eilandelijk wat eilandelijk kan, lokaal als het lokaal moet' uit te dragen. Met betrekking tot kunst en cultuur wordt gesteld dat de diversiteit tussen de veertien kernen bepalender is dan de gemeentegrenzen.

Het besef van de culturele identiteit is een kernwaarde. Kenmerkend voor culturele projecten is het zoeken naar nieuwe vormen aan de streekherkenbaarheid. De Stichting Podium, bestaande uit vrijwilligers, is een belangrijke speler op het eiland. Zij is drager van het culturele netwerk rondom het cultuurplein Goeree-Overflakkee, een digitale agenda en database voor het eiland. Goedereede focust zich lokaal het op kunstwerken in de openbare ruimte (rotondes). Er is een startnotitie geschreven waarin een integrale benadering voorop staat.

3.4 Onderwijs en bibliotheken

De gemeente kent zeven basisscholen en een visserijschool.

De gemeente streeft op het gebied van onderwijs naar:

- Voldoende en goede accommodaties.
- Schoollogopedie.
- Gym- en zwemonderwijs.
- Leerlingenvervoer naar diverse richtingen (speciaal) onderwijs.

De gemeente heeft in 2004 besloten het openbaar primair onderwijs over te dragen aan de stichting voor openbaar primair onderwijs Goeree-Overflakkee, inclusief gebouwen en terreinen en de toezichhoudende taak onder te brengen in het ISGO. Op het gebied van leerlingenvervoer wil men samenwerken met de andere GO-gemeenten. Inmiddels heeft er een eilandelijke aanbestedingsronde plaatsgevonden. Ook wil men onderzoek naar een eilandelijk bureau leerplicht.

Van 2002 tot en met 2006 is de gemeente betrokken bij GOA-beleid (gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid). Gezien de omvang van de te ontvangen middelen is de gemeente niet planplichtig, maar wel besluitplichtig. De gemeente Goedereede legt de prioriteiten bij de voor- en voerschoolse educatie voor kinderen van 0 - 6 jaar en bij de beheersing van de Nederlandse taal van peuterspeelzaal tot met groep 2 van het basisonderwijs. Voor de uitvoering is een werkgroep opgericht waarin betrokken partijen deelnemen. Er zijn ook afspraken gemaakt over monitoring.

De gemeente is bezig met een basisbibliotheek samen met de gemeenten Overflakkee, Voorne-Putten en Rozenburg. Ook op dit terrein werken de gemeenten op Goeree-Overflakkee samen.

De gemeente Goedereede verwacht dat de samenwerking zal leiden tot een gezonde en stabiele basis; ook het vooruitzicht dat dit voornemen mag rekenen op de financiële medewerking van de provincie Zuid-Holland is een argument voor samenwerking geweest. De bibliotheek nieuwe stijl vervult een belangrijke rol in het toegankelijk maken van kunst, cultuur en educatie. Dit krijgt ondermeer zijn plaats in de vernieuwingsagenda. In de gemeente Goedereede komt een vestiging van de basisbibliotheek.

Hoofdstuk 4

Burgerdienstverlening

4.1 Burgercommunicatie

De titel van recente collegeakkoord is 'dienstbaar' en geeft de ambitie van de gemeente goed weer. De participatie van burgers en de gemeentelijke dienstverlening staan hoog op de agenda. Men wil de lokale democratie ondersteunen door de participatie van inwoners te bevorderen. De gemeente Goedereede wil dit realiseren door interactieve beleidsvorming, informatiebijeenkomsten, burgercontactavonden en door andere innovatieve methoden gericht op versterking van de samenwerking tussen openbaar bestuur en particuliere vertegenwoordigingen.

In het collegeprogramma is dienstverlening een van de acht beleidsspeerpunten.

De volgende ambities zijn opgenomen in het programma:

- Het publieksplein verder uitwerken, zodat producten en diensten op een centrale plaats beschikbaar zijn.
- De dienstverlening verder digitaliseren.
- Bij de communicatie met burgers gebruik maken van nieuwe technologische mogelijkheden.
- Tarieven zijn kostendekkend.

De gemeente werkt al enige jaren aan het optimaliseren van de publieke dienstverlening. De wijze waarop men als gemeente burgers tegemoet wil treden met betrekking tot dienstverlening is in vergaande mate uitgewerkt. Er is een visie ontwikkeld en er zijn diverse beleidsdocumenten opgesteld. Men heeft de plannen ook tot realiteit gebracht: er is een servicewinkel waar gemeentelijke producten en diensten geïntegreerd en vraaggericht worden aangeboden aan burgers. Bovendien kunnen burgers hier ook terecht voor andere loketten (bijvoorbeeld zorgloket, bibliotheek et cetera). Dienstverlening is een van de drie pijlers (sferen) van de organisatieontwikkeling. Dit traject wordt onder andere beschreven in de nota 'Organisatie gemeente Goedereede, nader bezien vanuit de praktijk'.

De volgende plannen/speerpunten zijn actueel in 2007:

- Werkprocessen: doorlichten, beschrijven en knip aanbrengen tussen frontoffice en backoffice.
- Call center inrichten.
- Digitaal loket (verder) uitbouwen.
- Verder gaan met opleiden van medewerkers. Dit ook samen doen met de andere 'eilandelijke' gemeenten. Samen met de andere gemeenten een strategisch opleidingsplan maken. Onderwerpen: APV en vergunningen. Kijken of in company opleidingen mogelijk zijn.
- Opzetten van centrale inkoop voor het gehele eiland. Dus ook op dit punt samenwerking met de andere drie gemeenten.

Op dit moment wordt de gemeente geconfronteerd met relatief veel personele wisselingen. Vier functionarissen die werkzaam zijn op het terrein van informatie en dienstverlening zijn of gaan weg.

Mensen vertrekken niet omdat ze het niet naar hun zin hebben, maar omdat de reisafstand te groot is gebleken. Zij hebben werk dichterbij huis gevonden.

4.2 Fysieke, telefonische, elektronische en schriftelijke dienstverlening

De fysieke dienstverlening is geconcentreerd in een servicewinkel. Voor deze servicewinkel is een rapport opgesteld waarin visie en missie zijn uitgewerkt. Daarnaast is een werkplan opgesteld. De komende tijd streeft men naar meer samenwerking tussen de verschillende loketten. In de servicewinkel vinden bezoekers de gemeentediensten, de bibliotheek, de VVV en de Rabobank. In 2007 wil men de Servicewinkel uitbreiden met het Wmo-loket, een ticketbox een stomerij en een TNT agentschap.

Er is een centraal nummer voor de dienstverlening, te weten het nummer van de servicewinkel. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om via de website van de gemeente aan te geven dat je teruggebeld wil worden. In 2007 wil men ook een call center gaan inrichten. Bij dit call center kunnen dan bijvoorbeeld meldingen of klachten met betrekking tot leefomgeving worden ingediend.

Protocollen voor de registratie van afhandeling van schriftelijke dienstverlening en klachten zijn op papier nog niet beschikbaar.

De website van de gemeente is kortgeleden onder handen is genomen en geheel is vernieuwd. Dit is gedaan in samenwerking met de andere drie gemeenten van Goeree-Overflakkee. Er is ook een nieuwe websitebeheerder aangetrokken. Het resultaat van deze acties is dat de gemeente Goedereede van plaats 472 gestegen is naar plaats 279 op de ranglijst van www.overheid.nl.¹

---

¹ Websites van gemeenten worden beoordeeld en gerangschikt aan de hand van 5 criteria: A. Gebruiksvriendelijkheid, B. Transparantie, C. Interactiviteit en actualiteit, D. Dienstverlening, E. Gepersonaliseerde dienstverlening, F. Toegankelijkheid.

Hoofdstuk 5

Financiën

In het thema Financiën is gebruik gemaakt van de begrotingsanalyse 2005 van het ministerie van BZK. De begrotingscan geeft een vergelijking tussen soortgenoten en groottegroep. Onder soortgenoten wordt verstaan die gemeenten die qua centrumfunctie en sociale structuur het meest vergelijkbaar zijn met de gemeente. Bij de vergelijking met de groottegroep wordt de gemeente vergeleken met qua inwonertal vergelijkbare gemeenten.

De bevindingen uit de begrotingscan worden nader toegelicht. De analyse is gebaseerd op de primitieve begroting 2006. In het onderzoek is daarnaast nog gebruik gemaakt van de programmabegroting 2007 en van de programmarekening (2005).

5.1 De financiële exploitatie van de gemeente Goedereede

Om de exploitatie op begrotingsbasis sluitend te maken wordt nauwelijks gebruik gemaakt van reserves. De baten en lasten op functie 980 zijn nagenoeg aan elkaar gelijk. Op rekeningbasis constateren we onderbesteding met als gevolg een positief financieel resultaat. De verklaringen daarvoor zijn achterstanden in de uitvoering en het doorschuiven van zaken.

Reden van hogere uitgaven voor openbaar groen is de grote wens en ambitie om het openbaar groen goed te beheren. Van bezuiniging en aanbesteding op dit terrein is, in vergelijking tot andere gemeenten, geen sprake. Kostenpost strandbewaking is tevens een mogelijke oorzaak. Dit was nooit een aparte post; nu valt het onder openbare orde en veiligheid.

Uit de stukken blijkt niet in hoeverre de begroting voorziet in de dekking van de onderhoudsplannen. In de loop van 2006 wordt een deel (Gemeentelijke Rioleringsprogramma, Meerjarenonderhoudsprogramma wegen, gebouwen en openbare verlichting) van de plannen geactualiseerd. Een deel van de onderhoudsprojecten is in de investeringsfeer en werd buiten de onderhoudsbudgetten gehouden (bijvoorbeeld zwembad, pagina 68 van de programmabegroting).

5.2 Benchmark begroting van de gemeente Goedereede

In het onderzoek voor deze paragraaf hebben wij de begroting 2006 van de gemeente Goedereede vergeleken met die van 'vergelijkbare' gemeenten. Vergelijkbaar in twee betekenissen, namelijk met gemeenten met eenzelfde structuur (soortgenoten) en met gemeenten van vergelijkbare grootte (groepsgeboten). Wat het eerste criterium betreft, valt de gemeente Goedereede in de groep van gemeenten met een goede sociale structuur en een centrumfunctie. Wat het tweede betreft behoort de gemeente Goedereede tot de gemeenten met een groeps grootte 10.000 - 20.000 inwoners. Tenslotte hebben wij de ramingen in de begroting 2006 vergeleken met de wijze waarop de gemeente wordt gecompenseerd via de uitkering uit het Gemeentefonds.

In de bijlagen treft u in een tweetal tabellen de vergelijking van de gemeente Goedereede met soort- en groepsgenoten aan. Hieronder vragen wij uw aandacht voor de belangrijkste afwijkingen en waar mogelijk voor de verklaring van de afwijkingen ten opzichte van de uitgaven van gemeenten met een vergelijkbaar aantal inwoners.

De gemeente Goedereede geeft per saldo € 41,— per inwoner meer uit dan de gemiddelde gemeente met een vergelijkbaar aantal inwoners. Dat saldo ontstaat uit de volgende verschillen.

- Op hoofdfunctie 0 Algemeen Bestuur geeft de gemeente per inwoner € 10,— meer uit dan gemeenten van vergelijkbare grootte. Het gaat om de hogere kosten van de bestuursondersteuning, vooral uit de hoek van interne toerekeningen (kostenplaatsen).
- De hogere lasten op hoofdfunctie 1 Veiligheid zijn met name toe te rekenen aan de overige beschermende maatregelen. Een groot deel van deze lasten heeft betrekking op de bijdrage aan de Regionale Brandweer.
- Op hoofdfunctie 2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat is het saldo van inkomsten en uitgaven lager dan bij de gemiddelde vergelijkbare gemeente. Dit wordt veroorzaakt door de lagere kosten op wegen, straten en pleinen. Wellicht kan dit worden verklaard uit het feit dat de kosten van het beheerplan wegen nog niet volledig in de begroting werd vertaald.
- De lagere netto lasten op hoofdfunctie 3 Economische Zaken worden veroorzaakt door de relatief hoge inkomsten uit de participatie in nutsbedrijven. De gemeente heeft aandelen in de BNG, AVR, Eneco en Delta Nuts.
- De lagere netto lasten op hoofdfunctie 4 Onderwijs worden veroorzaakt door de lagere lasten die voortvloeien uit het niet hebben van voortgezet onderwijs en het gegeven dat er relatief weinig middelen worden besteed aan de overige gemeenschappelijke baten en lasten van het onderwijs.
- Op hoofdfunctie 5 Cultuur en Recreatie geeft Goedereede per inwoner € 24,— meer uit van gemeenten van vergelijkbare grootte. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat de gemeente meer dan gemiddeld besteedt aan openbaar groen. Ook worden de lasten voor strandbewaking toegerekend aan dit product.
- Op hoofdfunctie 8 worden de relatief hoge netto lasten veroorzaakt door het saldo op de bouwgrondexploitaties. Er worden kosten toegerekend waarvoor binnen de grondexploitatie geen dekking is. Verder worden op de post overige volkshuisvesting meer kosten gemaakt. Deze worden overigens gecompenseerd door hoger dan gemiddelde opbrengsten uit bouwvergunningen.

5.3 Reserve/vermogenspositie

De analyse van het vermogen van de gemeente Goedereede geeft het volgende beeld per 1 januari 2006.

Algemene reserve	€ 3.553.000
Bestemmingsreserves	€ 5.885.000
Voorzieningen	€ 3.305.000
Totaal	€ 12.743.000

De ondergrens voor de Algemene Reserve is gesteld op € 47,— per inwoner.

Na vermindering van de Algemene Reserve met de risicoreserve, de algemene reserve grondexploitatie en de reserve toekomstige investeringen blijkt dat de gemeente Goedereede aan de gestelde norm voldoet.

De gemeente heeft een zelfstandige notitie risicomangement en weerstandsvermogen opgenomen in de gemeentelijke begrotingsdocumenten voor 2007.

De hoogte van de risico's geassocieerd in termen van kans en omvang.

De gemeente verwacht dat er voldoende capaciteit aanwezig zal zijn. De structurele weerstandcapaciteit wordt geraamd op € 1,8 miljoen, inclusief een risicoreserve van € 0,7 miljoen voor het opvangen van eventuele gevolgen van open einde regelingen. De incidentele weerstandcapaciteit komt uit op € 6,1 miljoen.

Aan de reserves worden rentevermeerderingen toegevoegd. Voor 2007 gaat het om een totaalbedrag van circa € 380.000,—. Voor de geblokkeerde reserves wordt het omslag percentage toegerekend (5%). Voor de andere reserves een soort compensatie voor inflatie ad 2,5%.

5.4 Grondexploitatie

In 2006 is een nota Grondbeleid vastgesteld. Hierin wordt ook in het bijzonder aandacht besteed aan de veranderingen inzake het kostenverhaal. De gemeente heeft een algemene reserve door het grondbeleid ingesteld. Deze wordt onder meer ingezet voor de risico's die voortvloeien uit grondexploitaties. Deze reserve bedraagt ultimo 2005 circa € 1,9 miljoen.

Bij het opstellen van de rekeningen worden actuele grondexploitatieberekeningen gemaakt. De gemeente heeft vijf plannen in voorbereiding. De boekwaarde hiervan is bij de rekening 2005 € 2,2 miljoen. Op begrotingsbasis sluiten de grondexploitaties op nul. Het saldo dat op deze functie ontstaat, wordt veroorzaakt door de subproducten grondbedrijf algemeen en voorbereidingsplannen.

De gemeente verwacht een positief resultaat op de grondexploitaties van circa € 1,6 miljoen. De gemeente voert een faciliterend beleid in de ontwikkeling van complexen. De gemeente opereert daarnaast actief op de markt om grondaankopen te doen. De inkomsten uit de bouwvergunningen geven het volgende beeld:

Bedrag (x € 1.000,—) / jaar	Rekening 2005	Begroting 2006	Begroting 2007
Opbrengst bouwvergunningen	426	461	470

5.5 Lokale lastendruk

Voor het verzamelen en ordenen van de gemeentelijke gegevens met betrekking tot de lokale lastendruk maken wij gebruik van de gegevens van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO). Het COELO is een onderzoeksinstituut van de faculteit der economische wetenschappen van de Rijksuniversiteit Groningen. Om de gegevens van de gemeenten onderling vergelijkbaar te maken, moet het COELO uitgangspunten en criteria hanteren op basis waarvan gemeentelijke informatie wordt geordend. De gevolgen daarvan werken door in de gegevens waarvan wij in dit onderzoek gebruik maken.

In navolging van het COELO, vergelijken we de lokale lastendruk van de gemeenten met behulp van het begrip meerpersoonshuishoudens.

Een meerpersoonshuishouden wordt omschreven als:

- Een huishouden van meer dan een persoon.
- In een woning met de gemiddelde waarde in de betreffende gemeente.

Met de volgende belastingen:

- Onroerende zaakbelasting voor gebruiker en eigenaar.
- Rioolrecht.
- Reinigingsheffing.
- Eventuele heffingskorting.

Van belang is hierbij op te merken dat gemeenten verschillend omgaan met de inrichting van het rioolrecht en van de reinigingsheffing. Voor de vaststelling van het rioolrecht maakt het grootste gedeelte van de Nederlandse gemeenten gebruik van een vastrecht, dat wil zeggen een vast bedrag per aansluiting, te vermeerderen met een variabel gedeelte afhankelijk van het gebruik door het huishouden. Daardoor kunnen er verschillen ontstaan. Een vergelijkbaar probleem ontstaat in de samenstelling van de reinigingsheffing in gemeenten waarin het afvalstoffentarieef gedifferentieerd wordt (DIFTAR). Het COELO houdt daarmee rekening door middel van aannames. Wij volgen die aannamen.

Volgens het COELO komt de lokale lastendruk 2006 in de gemeente Goedereede uit op € 624,—. Daarmee komt Goedereede op plaatsnummer 231 van de Nederlandse gemeenten. In vergelijking met de andere GO-gemeenten en met de landelijke en provinciale cijfers ontstaat het volgende beeld.

	Gemiddelde Nederland	Gemiddelde Zuid-Holland	Gemiddelde in GO	Goedereede	Middelharnis	Oostflakkee	Dirksland
Lokale lastendruk per meerpersoonshuishouden in COELO-definitie	591	570	614	606	548	670	633

Als wij de OZB-tarieven van de gemeente Goedereede afzetten tegen die van de gemiddelde Nederlandse gemeente en tegen de andere GO-gemeenten krijgen wij het volgende beeld.

	COELO-tarief	Gemiddelde in GO	Dirksland	Middelharnis	Oostflakkee	Goedereede
OZB woningen	2,56	2,22	1,96	2,05	2,87	2,01
OZB niet-woningen	8,22	4,66	6,14	3,70	5,16	3,64

De gemeente Goedereede heeft in de tariefstelling over het algemeen een laag

tarief ten opzichte van het COELO-tarief.

De riol- en afval heffingen voor de gemeente Goedereede zijn als volgt.

	Goedereede		COELO-tarief
	meerpersoons	eenpersoons	
Riool			€ 136
-eigenaar	€ 101		
-gebruiker	€ 67		
Afval	€ 247	€ 190	€ 257

Het dekkingspercentage voor de afvalstoffenheffing bedraagt 100%. Dat percentage ligt voor de rioleringslasten net boven de 100%. Dit komt doordat in de berekening van het tarief rekening is gehouden met de BTW op de te maken kosten.

In de begroting 2006 is ten behoeve van de berekening van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds een compensatie (korting) opgenomen van 2,43 per eenheid. Voor niet-woningen eigenaren ligt dit op een niveau van 3,04 voor de eigenaar en 2,45 voor de gebruiker.

Het gebruikersdeel riolering is gebaseerd op een waterverbruik. De heffing is gebaseerd op een verbruik tussen de 100 m³ en de 300 m³.

Hoofdstuk 6

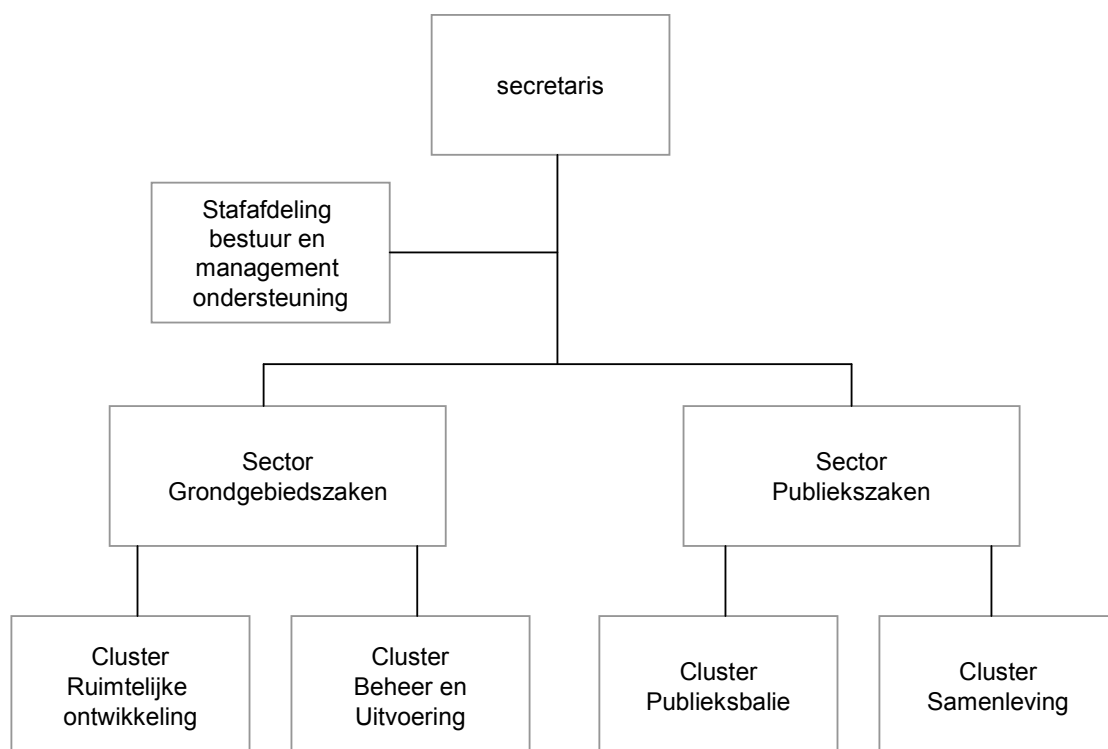
Personeel en organisatie

6.1 Organisatieontwikkeling

De gemeente Goedereede constateerde in 1999 dat de organisatie stabiel was, weinig bedrijfsmatig opereerde en geneigd was tot naar binnen gekeerd gedrag. Er ging een ontwikkeltraject van start gebaseerd op competenties binnen verschillende 'sferen': beleid en project, dienstverlening en besluiten en verantwoorden. Er is fors geïnvesteerd in automatisering, in interne en externe communicatie. Daarnaast is en wordt de organisatieontwikkeling ondersteund met opleiding en training.

De huidige organisatie van de gemeente is opgebouwd langs de lijnen van het sectorenmodel met een sector Grondgebiedszaken en een sector Publiekszaken. De ondersteunende functies zijn ondergebracht in een stafafdeling.

In schema

6.2 Aanwezigheid van instrumenten

In de onderstaande tabel is aangegeven welke personeelsinstrumenten beschikbaar zijn in de gemeente Goedereede. Tevens is vermeld over welke instrumenten de andere drie gemeenten van Goeree-Overflakkee beschikt. Een kruisje betekent dat er een beleidsstuk of regeling is aangetroffen die is geaccordeerd. Het ontbreken van een kruisje betekent dus nog niet dat een instrument ontbreekt. Ook wordt geen uitspraak gedaan over de effectiviteit van het instrument of de kwaliteit van de uitvoering.

	Goedereede ²
Competentiemanagement ³	
Functioneringsgesprekken	
Beoordelingsgesprekken	
Persoonlijk Ontwikkelingsplan	
Mobiliteit	
Opleidingsbeleid	
Werken met afdelingsplannen	X
Flexibel belonen	
Introductiebeleid	
Ziekteverzuimbeleid	
Flexibilisering werktijden	
Regeling niet gewenste omgangsvormen	
Integriteitbeleid (gedragscode)	
Procedure Werving en Selectie	

Uit navraag bleek in eerste instantie dat de gemeente Goedereede veel van haar feitelijke P&O instrumenten nog niet in documenten heeft vastgelegd. De gemeente heeft ons laten weten dat inmiddels in documenten vastliggen competentie management, functioneringsgesprekken, beoordelingsgesprekken, flexibel belonen, introductiebeleid, ziekteverzuimbeleid, flexibilisering werktijden, integriteitsbeleid en procedure werving en selectie.

6.3 Uitbesteding en inbesteding

De gemeente Goedereede heeft aantal werkzaamheden door middel van samenwerking en/of uitbesteding op afstand geplaatst. Samenwerking en uitbesteding zijn aan de orde bij:

- Diverse vormen van beleidsuitvoering.
- Bundeling van organisatieonderdelen, bijvoorbeeld het archief.
- Centrale inkoop en aanbesteding.
- ICT.
- Uitvoering belastingen.
- Milieu.

² In het pakket van stukken van Goedereede zijn geen specifieke P&O documenten aangetroffen. Dat wil uiteraard niet zeggen dat instrumentarium ontbreekt.

³ In de stukken wordt gesproken over kerncompetenties, maar er is geen plan, project of iets dergelijks over competentie management aangetroffen.

- Regionale brandweer.
- Uitvoering WSW.
- Sociale zaken.

6.4 Formatie van de gemeente Goedereede

De formatiescan is een geautomatiseerd hulpmiddel om snel en doeltreffend de formatie van een gemeente te kunnen vergelijken met andere gemeenten die dezelfde globale kenmerken hebben. Globale kenmerken zijn hier de centrumfunctie, de sociale structuur en het inwoneraantal. De centrumfunctie en de sociale structuur worden jaarlijks uit de IFLO rapportage gehaald. IFLO staat voor Inspectie Financiën Lokale en provinciale Overheden en is onderdeel van het ministerie van BZK. De formatiescan berekent in feite een formatie voor een willekeurige gemeente op basis van de bovengenoemde kenmerken. Door de formatie van de te onderzoeken gemeente hiertegen af te zetten, wordt een vergelijking gemaakt tussen de referentiegemeenten (= benchmarkformatie) en formatie van de gemeente.

De totale formatie van de gemeente Goedereede wijkt licht af van het gemiddelde. De gemiddelde formatieomvang is 83,5 formatieplaatsen. De formatie van de gemeente Goedereede bedraagt 77,81 (exclusief gemeentesecretaris en griffier). De afwijking blijft binnen de standaardafwijking. Dat betekent dat de afwijking van het gemiddelde te klein is om van betekenis te kunnen zijn.

In dit onderzoek is een globale vergelijking gemaakt, waarbij 25 productgroepen zijn onderscheiden die zijn ondergebracht in vijf taakgebieden die aansluiten bij de structuur van de vier onderzochte gemeenten, te weten:

- Management.
- Middelen en ondersteuning.
- Samenleving.
- Grondgebied.
- Publieksdiensten.

Verdeeld over de organisatieonderdelen wordt de formatie als volgt ingezet.

	Goedereede		Referentie- gemeenten
	taakgebieden	formatie	formatie
Management		3,00	6,40
Middelen en ondersteuning	Managementondersteuning	1,00	
	Juridische zaken	1,00	
	Voorlichting	0,50	
	Concerncontrol	1,50	
	Financiële administratie	3,38	
	P&O	1,67	
	I&A	2,30	
	Doc. Informatievoorziening	1,78	
	Facilitaire dienst	1,75	
	<i>Subtotaal M&O</i>	14,88	24,60
Samenleving	Sociale zaken		
	Wvg/Wmo		
	Onderwijs	8,44	
	Cultuur		
	Welzijn en sport		
	OO&V		
	Sportbedrijf	8,50	
	<i>Subtotaal samenleving</i>	16,94	14,60
Grondgebied	RO	2,60	
	Volkshuisvesting	3,33	
	Economie en grondzaken	2,00	
	Stadsbeheer	14,00	
	Bouwen	5,00	
	Milieu	5,67	
	<i>Subtotaal Grondgebied</i>	32,60	28,60
Publieksdiensten	Belastingen	0,00	
	Burgerzaken		
	Frontoffice	10,39	
	<i>Subtotaal publieksdiensten</i>	10,39	9,30
Totaal		77,81	83,50

Veel afwijkingen vallen binnen de marges die, gelet op de statistische spreiding van de databasegegevens, moeten worden aangehouden.

Opvallend is de afwijking in neerwaartse zin op de bezetting voor de taken die ondergebracht zijn bij de stafafdeling middelen en ondersteuning. Een uitzondering geldt de bezetting op de financiële functies en op I&A. Die bezetting is (nagenoeg) gelijk aan die in de referentiegemeente. Op de andere onderdelen, te weten voorlichting, juridische zaken, concerncontrol, P&O, documentaire informatievoorziening en facilitaire dienst zet de gemeente Goedereede minder formatie in dan de gemiddelde vergelijkbare gemeente. De indruk ontstaat dat de gemeente Goedereede haar medewerkers vooral inzet voor de primaire processen en producten proces. Die indruk wordt door de cijfers ondersteund.

Hoofdstuk 7

De bestuurskracht van Goedereede

7.1 Politiek bestuur en organisatie

De ontwikkeling van de gemeente Goedereede is na 1999 in een stroomversnelling geraakt. Dat geldt voor alle geledingen en voor het samenspel daartussen.

Bestuurders en politici hebben de hoofdlijnen van de toekomst voor de gemeente Goedereede ‘tussen de oren’ en er wordt nu met voortvarendheid gewerkt aan het op papier zetten daarvan. Zowel de raadsleden, als de bestuurders zoeken actief de betrokkenheid van burgers, bedrijfsleven en lokale maatschappelijke organisaties.

Burgeravonden en kernenbezoek zijn een goed gebruik. Het opkomstpercentage bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen was aanmerkelijk hoger (74,6%) dan gemiddeld. Het oordeel over de burgers over de kwaliteit van hun gemeentebestuur ligt net iets boven het gemiddelde in gemeenten van vergelijkbare omvang.

Het oordeel van de burgers over het beheer van en over de voorzieningen in de directe leefomgeving is net boven het gemiddelde.

Ook in de politiek van de gemeente Goedereede doen zich af en toe incidenten en erupties voor. Nog maar enkele jaren geleden zijn de zittende burgemeester en een wethouder opgestapt. Die onrustige periode is nu achter de rug. De raad heeft zich een stevige positie verworven in het samenspel met het college en laat zich graag uitnodigen om vorm en inhoud te geven aan haar volksvertegenwoordigende en kaderstellende rollen. In 2007 zal daarin een mijlpaal worden bereikt als het huidige visie- en strategietraject gaat leiden tot een structuurvisie. Het samenspel tussen college en raad is ook in duale context vertaald. De commissiestructuur wordt benut voor de communicatie tussen bestuurders en politici. In de raadsvergaderingen zijn de raadsleden met elkaar in debat.

De organisatie heeft een ingrijpende verbouwing achter de rug. Die heeft zijn vruchten afgeworpen. De in omvang gemiddelde organisatie is vooral gericht op primaire producten en processen. Met een relatief geringe inspanning wordt het beheer op orde gehouden. Op het gebied van de dienstverlening is de gemeente Goedereede een voorbeeld voor menige kleinere gemeente. De kleine organisatie levert daarnaast een behoorlijke productie in plannen en projecten. Er bestaat een brede waardering voor de inzet van de medewerkers onder bestuur, medewerkers, klanten en burgers. Lokale maatschappelijke organisaties herkennen de positieve opstelling van de gemeente, maar constateren tegelijkertijd dat de gemeente zich kan verbeteren als het gaat om integraal werken. Processen duren soms erg lang, soms ontbreekt het aan voldoende vakinhoudelijke expertise en worden de aanwezige medewerkers wel erg fors belast met werk.

Aan ambities ontbreekt het nog steeds niet. Op alle fronten wil de gemeente Goedereede stappen voorwaarts zetten. In dat ambitieniveau schuilen wellicht de twee grootste risico voor bestuurders en managers van de gemeente Goedereede. Het eerste risico is het gebrek aan robuustheid van de organisatie. De gemeente Goedereede zoekt de grenzen op wat mogelijk is onder meer door intensieve samenwerking met private partijen en door medewerkers te trainen in procesmanagement en opdrachtgeverschap.

Er komt echter ook een moment waarop de grenzen van de kleine organisatie worden bereikt. En er is - gelukkig - veel te verliezen. Het tweede risico is het verloren gaan van de aansluiting bij de andere delen van het lokaal openbaar bestuur op Goeree-Overflakkee. Raad, bestuur en medewerkers komen op voor de belangen van de bewoners, voor de fysieke en sociale kwaliteiten van de kernen en van het eigen gebied en gaan voor de kansen die zich voordoen. Tegelijkertijd is het niet goed mogelijk om de toekomst van de gemeente Goedereede los te zien van die van het eiland. De gemeente Goedereede wil haar toekomst in eigen handen houden en zelf de richting en het tempo bepalen. Daarin is maar beperkt ruimte voor de afhankelijkheid van anderen, niet van de provincie, niet van de andere gemeenten op het eiland.

7.2 Bestuurskracht in het fysieke domein

Hoewel de gemeente Goedereede van oudsher meer een gemeente van doeners dan van denkers is, zet de gemeente in op de versterking van planfuncties in het fysieke domein. Op bestemmingsplanniveau wordt de gemeente daarbij ondersteund door de inzet van externe expertise. Voor de langere termijn werkt de gemeente Goedereede aan de totstandkoming van een structuurvisie gericht op 2020, bedoeld als integratiekader voor de beleidsplannen op velerlei gebieden. In haar wijze van voorbereiding staat de gemeente open voor bijdragen aan de plannen door private partijen en wordt de communicatie met inwoners en maatschappelijke organisaties actief gezocht.

De ambities van bestuur en politiek beperken zich niet tot planvorming, maar omvatten ook een aantal projecten en het tot stand brengen van een intensieve samenwerking met marktpartijen bij de realisering daarvan. De focus op de ontwikkelingen in het fysieke domein wordt niet alleen zichtbaar in de inzet van geld en menskracht, maar ook in de inspanningen gericht op de omslag van een projectmatig werkende gemeente naar een organisatie die stuurt op de kwaliteit van processen.

De druk op de woningmarkt is groot. Net als de andere gemeenten op Goeree-Overflakkee heeft de gemeente Goedereede ook te maken met woon/werkforensen die in de regio Rotterdam werken, met senioren die kiezen voor het aangename wonen op het eiland en met de gevolgen daarvan voor het opvangen van de eigen bevolkingsaanwas, met de bijzondere plaats van bijzondere groepen, zoals ouderen en starters, en met de effecten van de woningverdunning. Alle inspanningen van de gemeente en van private partners ten spijt, is het nog maar de vraag of de dreigende krimp van de bevolking en de gevolgen die dat meebrengt voor de toekomst van de kernen en de lokale voorzieningen voldoende kan worden opgevangen.

De aandacht voor de economische ontwikkeling van de gemeente Goedereede is toegenomen. De gemeente raadpleegt belanghebbende organisaties en staat open voor initiatieven. Dat blijkt onder meer uit de samenwerking van de gemeente, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven in het innovatieplatform Kop van Goeree. Het platform staat voor een duurzame impuls voor de lokale economie. Dat blijkt ook uit de versterking van de gemeentelijke organisatie met een formatieplaats ten behoeve van economische aangelegenheden.

De lokale maatschappelijke organisaties geven aan dat de gemeente open staat voor nieuwe initiatieven, maar dat de mate waarin die initiatieven ondersteund worden afhankelijk is van de persoonlijke ambities en vaardigheden van de gemeentelijke vertegenwoordiger.

In eilandelijk verband wordt gewerkt aan een regionale economische visie. De gemeente Goedereede gaat ervan uit dat de toeristische en recreatieve functies daarin een prominente plaats zullen gaan krijgen. Op dit gebied heeft de gemeente Goedereede zelf nog weinig visie ontwikkeld. De gemeente stelde zich tot voor kort voorzichtig en enigszins terughoudend op. De gemeente Goedereede heeft de mogelijkheden (strand, kernen en buitengebied) en de ambitie om daarin de centrumfunctie van het eiland te vervullen. Als de regiovisie aan de verwachtingen van de gemeente Goedereede beantwoordt, zullen de voornemens daaruit verwerkt worden in de eigen structuurvisie.

De slagkracht van de kleine gemeente in het fysieke domein is in ontwikkeling. Bestuur en organisatie nemen het voortouw, creëren kansen en worden kritisch gevolgd door de raad van de gemeente Goedereede. Risico's en minder sterk ontwikkelde onderdelen zijn er ook. In de eerste plaats is dat de schaal van de gemeentelijke organisatie. Niet alleen daarbuiten, maar ook binnen de muren van het gemeentehuis bestaat zorg over de kwetsbaarheid van de organisatie, doordat die in aanzienlijke mate afhankelijk is van individuele personen. Die kwetsbaarheid in combinatie met het relatief hoge ambitieniveau is een bedreiging voor de robuustheid van de koers van beheer naar ontwikkeling. In de tweede plaats is de gemeente Goedereede in belangrijke mate aangewezen op meedenken en medewerking van de kant van het provinciebestuur. Voorlopig gaapt er nog een flinke kloof tussen de restrictieve 'Groene Hart'-aanpak van de provincie en het streven van de gemeente tot het tegengaan van krimp, vergrijzing en ontgroening, verarming van het voorzieningenniveau en de noodzaak om de lokale werkgelegenheid van nieuwe impulsen te voorzien. In de derde plaats noemen wij de samenwerking op het fysieke domein in ISGO-verband. Er is wel vertrouwen in de ontwikkeling van de samenwerking, maar er zijn ook veel weerstanden te overwinnen. De provincie gebruikt het ISGO als brievenbus en maakt daarmee de gemeenten afhankelijk van de kwaliteit van de samenwerking en die is niet vanzelfsprekend. Er is sprake van verschillende verwachtingen onder de deelnemers, de monitoring op de uitvoering van gemaakte afspraken is niet altijd op orde en op de nazorg op gemaakte afspraken valt menige kritische opmerking te horen. Die heeft niet alleen betrekking op de ISGO-organisatie, maar richt zich ook op de opstelling die de andere gemeenten in de samenwerking kiezen.

7.3 Bestuurskracht in het sociale domein

Aan het sociale domein besteedt de gemeente Goedereede aanmerkelijk minder beleidsdocumenten en aandacht dan aan het fysieke domein. Wellicht is dat te verklaren doordat zorg en welzijn van oudsher het primaat van maatschappelijke organisaties is geweest. De gemeenschapszin in de kernen en in de eigen denominatie is één van de bouwstenen van de sociale kwaliteit.

Inmiddels zijn delen daarvan geprofessionaliseerd en is de schaalvergroting die daarvoor nodig is nog steeds in volle gang. Voor veel voorzieningen is de schaal van het eiland al langere tijd de dominante organisatieschaal. Dat heeft er toe geleid dat heel veel sociaal beleid eilandbeleid is.

Voorbeelden daarvan zijn de Regionale Sociale Agenda en de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning. De eigen ambitie en inzet van de gemeente is van beperkte omvang en/of is gerelateerd aan plannen in het fysieke domein, zoals bijvoorbeeld de realisering van wonen met zorg en kunst in de openbare ruimte. De nota welzijnsbeleid 2002 - 2006 levert een aanzet om de algemene kaders terug te brengen naar meer lokale omstandigheden en beoogt een versterking van de integraliteit terug te brengen. De resultaten die deze aanpak heeft opgeleverd zijn niet zichtbaar in de documenten van de gemeente Goedereede. De plannen zijn inhoudelijk af en toe wat mager en blijven steken in abstracties en algemeenheden. Maatschappelijke organisaties ervaren dat als een handicap. Men wil graag actie vanuit de gemeente en vraagt aandacht voor de verborgen armoede in de gemeente. Daarin wordt veel verwacht van het Wmo-loket.

De inwoners van de kernen van de gemeente Goedereede zijn tevreden over de kwaliteit van de eigen woonomgeving, maar over het voorzieningenniveau dat boven de directe woonomgeving uit gaat (winkelvoorzieningen, uitgaan, cultuur, verenigingsleven, sport-, zorg en welzijnsvoorzieningen) bestaat minder tevredenheid.

Kortom, de gemeente Goedereede gaat mee in de bescheiden regionale ambities in het sociale domein. De eigen bestuurskracht in het sociale domein is zeker in vergelijking tot de ambities in het fysieke domein bescheiden.

7.4 Bestuurskracht als dienstverlener

Over de dienstverlenende kwaliteit van de gemeente Goedereede kunnen we kort zijn. De gemeente Goedereede presteert over de hele breedte van de dienstverlening niet alleen goed in de ogen van klanten en burgers, maar ook in die van de vakinhoudelijke deskundigen. De inzet van mensen en geld voor de dienstverlening is herkenbaar in de begroting vastgelegd. Bovendien heeft de gemeente een heldere kijk op de toekomst van de dienstverlening en heeft die in documenten vastgelegd. De gemeente Goedereede wordt ons inziens terecht genoemd als één van de best practises voor wat een kleinere gemeente in de dienstverlening van haar burgers kan bereiken.

De opgave voor de toekomst is vasthouden en doorontwikkelen. De plannen daarvoor liggen er. Het komt nu aan op de uitvoering daarvan.

7.5 Financiën

De prioriteiten die de gemeente Goedereede in haar beleid vaststelt zijn herkenbaar in de financiële exploitatie van de gemeente. De financiële situatie is goeddeels op orde, vragen naar aanleiding van de financiële documenten konden afdoende worden beantwoord. De gemeente is op hoofdlijnen in control. Er zijn twee punten die om aandacht vragen en dat zijn de toch wat kwetsbare vermogenspositie van de gemeente en het gegeven dat de positieve saldi te herleiden zijn tot het doorschuiven van geraamde taken en projecten. Dat laatste kan gemakkelijk leiden tot het ontstaan van een stuwmeer, een risico dat zich eenvoudig kan voordoen als de capaciteit van de gemeentelijke organisatie niet meer toereikend is voor de realisering van bestuurlijke en/of politieke ambities.

7.6 Personeel en organisatie

De gemeente Goedereede ontwikkelt zich van een louter beheergerichte gemeente naar een organisatie die meerdere takken van sport met succes kan beoefenen. De leiding van de organisatie voelt zich uitgedaagd door het bestuur en pakt die uitdaging op met plezier en met succes. De hoge scores die Goedereede behaalt in de loketdienstverlening zijn voor een belangrijk deel te herleiden tot de professionaliteit in kennis, houding en gedrag van de medewerkers. Ook op het niveau van projecten kiest de gemeentelijke organisatie voor verdergaande professionalisering.

Met intensieve samenwerking met marktpartijen en met de managementkeuze voor versterking van de proceskwaliteiten van de organisatie verkleint de gemeente één van de erkende risico's van een kleine overheidsorganisatie, te weten de afhankelijkheid van externe expertise, c.q. het beperkte vermogen om die inhoudelijke expertise in eigen beheer te ontwikkelen en vast te houden.

De samenwerking in eilandverband wordt gezien als aanvulling op lokale expertise, zeker niet als vervanging daarvan. De maatschappelijke organisaties geven aan dat de gemeente de integrale aanpak van vraagstukken nog niet helemaal onder de knie heeft.

De gemeentelijke organisatie verlegt haar grenzen, maar die zijn daarmee natuurlijk niet weg. In de kleine organisatie blijft de afhankelijkheid van individuele medewerkers bestaan, iets wat zichtbaar is voor de maatschappelijke organisaties waarmee de gemeente zaken doet en ook voor de eigen bestuurders en managers. De gemeente wordt kwetsbaar als er te veel ballen in de lucht komen. De sturing op de balans tussen ambitie en vermogen zal steeds meer aandacht vragen. Indicatoren daarvoor zijn de waardering onder de maatschappelijke organisaties voor de resultaten van de inzet van de gemeentelijke organisatie en de ontwikkeling van het 'stuwmeer' van doorgeschoven taken en projecten.

Hoofdstuk 8

Strategische, tactische en operationele kwaliteiten

8.1 Algemeen

Wij zeiden het eerder. De gemeente Goedereede is op weg om een veelzijdige gemeente te worden met een goed prestatieniveau in verhouding tot de omvang van de gemeente en tegen een gemiddelde lastendruk voor haar inwoners. De gemeente is een meer dan voldoende presterende dienstverlener, heeft oog voor en benut kansen vooral in het fysieke domein, veel minder in het sociale domein. Bestuurders hebben een eigentijdse en eigenwijze visie op de gemeente en weten zich daarin gesteund door een ambtelijke organisatie die die waarden deelt en uitwerkt zonder daarbij de risico's en valkuilen uit het oog te verliezen. De gemeente Goedereede heeft veel te verliezen en dat maakt het sturen op de balans tussen doelen en middelen steeds belangrijker. Daarbij maakt de gemeente Goedereede een primaire keuze voor lokale kernen en lokale netwerken. De aandacht voor het eiland en voor regionale netwerken staat op het tweede plan.

8.2 Strategische kwaliteit

De gemeente Goedereede denkt steeds meer in verbindende processen tussen denken en doen.

De aandacht voor visie- en strategieontwikkeling neemt gestaag toe.

De structuurvisie is in aantocht en zal gaan voorzien in de verbindingen tussen beleidsgebieden die voor de gemeente Goedereede steeds meer vanzelfsprekend zijn geworden. De totstandkoming van de structuurvisie zal ons inziens ook de verbinding moeten gaan vormen tussen lokale en regionale vraagstukken en thema's. Daardoor zal de lokale bestuurskracht steeds meer afhankelijk worden van de regionale bestuurskracht. Als deze vooronderstelling juist is, zal de positiebepaling van de gemeente Goedereede in het openbaar bestuur van Goeree-Overflakkee een cruciale toekomstige opgave worden.

Kortom, de gemeente Goedereede is in eigen huis goed op weg in de ontwikkeling van haar strategische kwaliteiten. In die ontwikkeling is de verankering van die kwaliteiten in eilandbrede kwaliteit nog onderbelicht.

8.3 Tactische kwaliteit

Op het tactische niveau worden ambities en te bereiken doelen omgezet naar en uitgewerkt in concrete acties. De gemeente Goedereede combineert de klassieke kwaliteiten van een kleine organisatie (korte lijnen, informele communicatie en slagkracht) met een eigentijdse en op de bestuurlijke ambities van de gemeente afgestemde ontwikkeling van de organisatie en van haar medewerkers. Nieuwe werkzaamheden, taken en projecten worden als uitdagingen ervaren. De tactische kwaliteit van de gemeente Goedereede is toereikend zowel voor huidige, als voor toekomstige taken. Of die toereikendheid in de toekomst duurzaam zal blijken te zijn, zal moeten blijken.

De kritische grens van de capaciteit van een organisatie wordt als eerste zichtbaar op het tactische niveau als blijkt dat:

1. De capaciteit van de organisatie niet meer toereikend is voor de realisering van ambities.
2. De kwetsbaarheid van cruciale functies tot daadwerkelijke risico's leidt.
3. De toegevoegde waarde van operationele samenwerking niet voldoende aansluit bij de uitvoeringskwaliteiten van de eigen organisatie.

Het behouden en versterken van de balans tussen opgaven en tactische bestuurskracht vraagt - naast zelfvertrouwen - om een pro-actieve opstelling met een open oog voor de grenzen van wat mogelijk is in eigen huis en daarbuiten. Aan zelfvertrouwen ontbreekt het niet in de gemeente Goedereede, ook zorg voor de kritische grenzen hebben wij aangetroffen. De pro-actieve opstelling krijgt ons inziens nog niet de aandacht die nodig is.

8.4 Operationele kwaliteit

Over de operationele kwaliteiten van de gemeente Goedereede kunnen we kort zijn. Die zijn ruim voldoende tot goed. Dat laatste geldt vooral voor de dienstverlening. De gemeente heeft haar toekomstige dienstverleningopgaven in beeld en ontwikkelt daar plannen op.

Hoofdstuk 9

Bestuurskracht beoordeeld

In dit hoofdstuk houden wij de prestaties van de gemeente tegen het licht van de opgaven van de gemeente. Wij baseren ons daarbij op de normen en criteria die de provincie Zuid-Holland heeft vastgesteld voor de beoordeling van de gemeentelijke bestuurskracht. In onze beoordeling willen wij de toekomstbestendigheid van de gemeenten nadrukkelijk meewegen. Om die reden hanteren wij de volgende kwalificaties.

Omschrijving	Typering
1	De bestuurskracht van de gemeente schiet tekort in relatie tot haar huidige opgaven.
2	De gemeente beschikt over voldoende bestuurskracht in relatie tot haar huidige taken, maar zal naar verwachting tekort schieten gelet op de toekomstige taken.
3	De gemeente beschikt over voldoende bestuurskracht in relatie tot haar huidige en toekomstige opgaven.
4	De gemeente beschikt over ruim voldoende bestuurskracht en is voldoende robuust om plotselinge veranderingen in het opgavenprofiel adequaat tegemoet te treden.

9.1 De gemeente als beleidsmaker

In de slag van beheer- naar ontwikkelgemeente pakt de gemeente haar rol als beleidsmaker in het fysieke domein en in de dienstverlening aan haar inwoners met verve op. Interactieve beleidsvorming is vanzelfsprekend, maatschappelijke organisaties en vertegenwoordigers van het bedrijfsleven krijgen de gelegenheid hun bijdragen in de voorbereiding en in de uitvoering van beleid te leveren. Vanuit vakinhoudelijke overweging willen wij meer aandacht vragen voor de rol van de gemeente als beleidsmaker in het sociale domein. Natuurlijk zijn we ons er ook van bewust dat het hier eigen keuzes van de gemeente betreft. Tegelijkertijd constateren we dat de gemeente in de ogen van de inwoners gemiddeld tot bovengemiddeld scoort op alle onderzochte rollen, maar niet als het gaat om de bovenlokale voorzieningen. Daarnaast wijze wij er op dat de geregionaliseerde maatschappelijke organisaties in het sociale domein behoefte hebben aan overheidspartners en opdrachtgevers met gezag. Zij constateren dat overleg in regionaal verband, gegeven de verhoudingen tussen de vier gemeenten, niet altijd in die behoefte voorziet.

Wij beoordelen de kwaliteit van de gemeente Goedereede in de rol van beleidsmaker als voldoende. Wij zijn er nog niet van overtuigd dat de gemeente die kwaliteit kan vasthouden en uitbouwen. Daarin zijn twee factoren van belang. In de eerste plaats zal de gemeente voldoende aansluiting moeten vinden bij de kaderstelling op eilandniveau en zal de samenwerking tussen de vier gemeenten versterkt moeten worden. In de tweede plaats zal de gemeente moeten voorkomen dat de kleine organisatie van de gemeente Goedereede overbelast raakt.

9.2 De gemeente als dienstverlener

Op de kwaliteiten van de gemeente Goedereede als dienstverlener zullen we hier niet meer diep ingaan. Wij beoordelen die als ruim voldoende tot goed. De toekomstige opgaven zijn in beeld en van plannen voorzien. Als de gemeente voldoende blijft investeren en als de gemeente er in slaagt de juiste mensen voor doorontwikkeling in huis te halen, hebben wij geen redenen om aan de toekomstige kwaliteit te twifelen.

9.3 De gemeente als samenwerker

De bestuurskracht van de rol van de gemeente als samenwerker is afhankelijk van hetgeen de gemeente met die samenwerking zou wil bereiken. De gemeente Goedereede wil zelf kunnen sturen op haar eigen toekomst. Samenwerking is er in de ogen van de gemeente Goedereede ter ondersteuning van die sturing. De gemeente Goedereede beschikt over de middelen om verhoudingsgewijs veel in eigen beheer of op eigen kracht te bereiken en is daardoor ogenschijnlijk minder afhankelijk van de samenwerking op Goeree-Overflakkee dan de andere GO-gemeenten.

Echter, schijn bedriegt. De majeure vraagstukken waarmee het eiland geconfronteerd wordt, storen zich niet aan gemeentegrenzen. Datzelfde geldt voor de gemeentelijke opgaven die daaruit voort komen. De samenwerking tussen de vier gemeenten kan allang niet meer vrijblijvend zijn. De gemeente Goedereede heeft daar nog geen goed antwoord op gevonden. Gaat het louter om operationele samenwerking tussen vier zelfstandige gemeenten en daarmee om een aantrekkelijke kosten-/ kwaliteitsverhouding, of is de toekomst van de gemeente Goedereede onlosmakelijk verbonden aan die van het eiland als geheel en moeten eilandbelangen dan prevaleren boven dat van de individuele gemeente. De bestuurlijke ambivalentie in de gemeente Goedereede vinden we ook terug onder de lokale maatschappelijke organisaties. Zij spreken hun zorgen uit over de samenwerking tussen de gemeenten in het ISGO. Enerzijds is men van mening dat schaalvergroting nodig is om voldoende expertise te kunnen aantrekken, anderzijds is men bevreesd voor verdere bureaucratisering van de samenwerking. In hun ogen is de concurrentie tussen gemeenten een bron van stagnatie. Van de overheid wordt een heldere keuze gevraagd, niet een dubbelzinnig compromis.

De gemeente Goedereede neemt als individuele gemeente actief deel aan de samenwerking, heeft de partners in samenwerking veel te bieden en haalt er zelf ook het nodige uit, vooral in het sociale domein. Wij beoordelen de bestuurskracht van de gemeente Goedereede in de huidige samenwerking daarom als voldoende. Of de gemeente dat niveau kan vasthouden is afhankelijk van de toekomstige kwaliteit van de samenwerking en van de mate waarin de gemeente Goedereede daaraan bij kan dragen c.q. daarbij aansluiting kan vinden.

9.4 De gemeente als organisatie

Wij hebben respect voor de wijze waarop de organisatie de kwaliteiten van de kleine schaal combineert met een eigentijdse ontwikkeling die de bestuurlijke ambities van de gemeente ondersteunt. De kleine organisatie is in hoofdlijnen in control, de grenzen van het haalbare worden actief opgezocht. Daarmee komen die grenzen dan ook steeds nadrukkelijker in zicht. Met het huidige opgavenpakket heeft de

organisatie haar handen vol. Er kan niet veel meer bij. De robuustheid van de organisatie in het geding. Zover is het nu nog niet. In haar rol als organisatiebeheerder krijgt de gemeente Goedereede van ons een voldoende en op onderdelen een ruime voldoende. Wij betwijfelen of de gemeente dat niveau zal weten vast te houden als de opgaven complexer en omvangrijker worden en dat hebben de bestuurders van de gemeente Goedereede niet in eigen hand. Voortschrijdende decentralisatie van taken en de verwachtingen van andere overheden spelen daarin een rol.

Hoofdstuk 10

Sterke punten, verbeterpunten, kansen en bedreigingen

In april 2007 hebben wij met u in een reeks bijeenkomsten van gedachten gewisseld over onze bevindingen en voorlopige conclusies. Wij zijn nagegaan in hoeverre de uitkomsten van het onderzoek naar de kracht van de gemeente door u worden herkend en erkend door u. Herkenning en erkenning hebben betrekking op het eigen karakter van de gemeente, op de huidige en toekomstige opgaven, op de eisen die de huidige en de toekomstige opgaven aan de gemeente stellen, op de huidige bestuurskracht van de gemeente en op de wijze waarop de gemeente haar bestuurskracht opgavengericht zou kunnen versterken. De resultaten van deze bijeenkomsten dienen als basis voor dit laatste hoofdstuk. Op deze wijze zijn de ontwikkelopties van uw gemeente in kaart gebracht.

10.1 Een overzicht

Sterke punten

- De gemeente herbergt veel pluspunten waarmee het profiel van de gemeente verder zou kunnen worden versterkt.
- Een gemeente waar dienstverlening hoog op de agenda staat. De gemeente Goedereede is een voorbeeld voor andere kleine gemeenten die goed willen zijn in dienstverlening.
- De gemeente Goedereede initieert veel projecten en beschikt ook over de middelen om dat te doen.
- Een zelfbewuste gemeente waar het college voorop gaat, de raad volgt, en de organisatie er voor gaat.

Verbeterpunten

- Het ontwikkelen van eigen strategische documenten in het sociale domein is een aandachtspunt.
- De gemeente Goedereede zou aan bestuurskracht kunnen winnen met een integrale toekomstvisie die een goede toekomstgerichte afweging van belangen en prioriteiten ondersteunt. Daarmee is de gemeente Goedereede al volop aan de slag.
- De gemeente Goedereede ervaart de kaders die andere overheden, bewust of onbewust, opleggen als knellend bij de realisering van de eigen ambities. Dat geldt met betrekking tot het ruimtelijk beleid dat door de provincie wordt gevoerd, het geldt ook voor de 'beperkingen' die de samenwerking met andere gemeenten met zich meebrengt.

Bedreigingen

- De teruglopende werkgelegenheid in de agrarische sector en in de visserij zal moeten worden opgevangen met nieuwe werkgelegenheid.
- Verdergaande ontgroening en het verdringen van de 'eigen' bevolking door kapitaalkrachtige senioren en woonforensen vormen een bedreiging voor de sociale kwaliteit en de leefbaarheid van de kernen.
- De gemeente is in staat om huidige opgaven volwaardig te voldoen, maar is waarschijnlijk te klein om in de toekomst alles zelf te blijven doen. Het leveren van kwaliteit en continuïteit wordt bemoeilijkt door de beperkte omvang van de ambtelijke organisatie.

Kansen

- Kansen in recreatie en toerisme te over. Landschappelijke waarden en sociale kwaliteit waar menige collega gemeentebestuurder jaloers op zou kunnen zijn. Hoe benut je als gemeente deze kansen zonder af te doen aan de rust en de ruimte die de gemeente en het eiland kenmerken? Maak als gemeentebestuur werk van het ontwikkelen van een visie op dit eiland en van de gemeente Goedereede in het bijzonder.
- Vanuit visie en opgaven een doordachte samenwerkingsstrategie ontwikkelen met als doel de resultaten van de ontwikkeling van de gemeente Goedereede te borgen en doorontwikkeling te stimuleren.

10.2 Opties

Hoe kunnen wij de sterke punten van de gemeente behouden, de kansen benutten en tegelijkertijd de zwakke punten en de bedreigingen ondervangen? Dit is de centrale vraag bij het in kaart brengen van de ontwikkelopties van de gemeente Goedereede.

Wij kunnen die niet los zien van de ontwikkeling van het eiland. Op basis van de eerder genoemde punten komen wij tot een drietal opties die wij ter overweging willen voorleggen.

1. Doorontwikkelen niet vrijblijvende samenwerking

De toegevoegde waarde van de huidige rol van het ISGO is diffuus. De verbindende schakels tussen de gemeenten en het ISGO zijn niet volledig en volwaardig.

De huidige samenwerking is vooral een zaak van bestuurders. Op raads- en organisatieniveau zijn de verbindingen veel minder stevig ontwikkeld. Mochten de vier gemeentebesturen er voor kiezen om eilandelijke samenwerking te organiseren via het ISGO dan vereist dit het herdefiniëren en versterken van de rol van het ISGO. Wij constateren dat de operationele samenwerking tussen de vier gemeenten in het ISGO redelijk aan de verwachtingen van de deelnemende gemeenten beantwoordt. Doorontwikkeling in de richting van shared services lijkt perspectiefrijk voor de gemeente Goedereede. Immers, daarmee wordt ruimte geschapen en richting gegeven aan de procesgestuurde organisatie die de gemeente Goedereede voor ogen staat.

Als het gaat om strategische ontwikkeling op eilandniveau zit de gemeente Goedereede aanmerkelijk minder prettig in het samenwerkingspak.

Bestuurders en politici hechten groot belang aan een precieze interpretatie van het beginsel 'verlengd lokaal bestuur' als uitgangspunt voor de strategische samenwerking. Welbegrepen eigen belang van de eigen inwoners en organisaties staat daarin voorop.

Praktijk is dat de ontwikkeling en uitvoering van sociaal beleid op dit moment feitelijk langs de lijnen van regionale coördinatie en besluiten verloopt. Praktijk is ook dat de gemeente Goedereede deelnemer is in het openbaar bestuursnetwerk van de vier gemeenten, het ISGO en de provincie Zuid-Holland waarin belangrijke kaders voor de ontwikkeling van beleid in het fysieke domein tot stand komen. Praktijk is ten slotte dat de vier gemeenten op het eiland verschillende verwachtingen hebben met betrekking tot de resultaten die de strategische samenwerking voor hen zou moeten opleveren. Op onderdelen staan die verwachtingen op gespannen voet met elkaar. Doordat besluiten in de samenwerking feitelijk uitsluitend langs de weg van overeenstemming tot stand kunnen komen, is het risico van stagnatie en verlies aan slagvaardigheid reëel. De reacties vanuit de kring van maatschappelijke organisaties illustreren dat. Tenslotte vragen wij aandacht voor de kosten/kwaliteitsverhouding van de strategische capaciteit van de ISGO-samenwerking. Het strategische takenpakket is vergelijkbaar met dat van de intergemeentelijke samenwerking elders in Nederland. In omvang behoort het samenwerkingsgebied echter tot de allerkleinsten in Nederland. Als de werkorganisatie van het ISGO vergelijkbare kwaliteit moet kunnen leveren, zal de gemeentelijke bijdrage per inwoner die daarvoor nodig is aanmerkelijk hoger uitkomen dan elders in Nederland.

Wij constateren dat de versterking van de operationele samenwerking in het ISGO beantwoordt aan de toekomstverwachtingen van de gemeente Goedereede, maar dat daarmee onvoldoende wordt tegemoetgekomen aan de verwachtingen van andere partners. Voor versterking van de strategische samenwerking in ISGO-verband geldt het omgekeerde. Versterking van de samenwerking op eilandniveau is daarmee ons inziens nog geen gepasseerd station. Deze optie blijft in beeld als de gemeenten op het eiland er in slagen om op korte termijn met elkaar overeenstemming te bereiken over inhoud, doelen en doorzettingsvermogen van een krachtige samenwerking die het niet alleen kan steunen op het vertrouwen van de vier gemeenten, maar ook op die van belangrijke maatschappelijke partners en mede-overheden. Het bereiken daarvan is niet in de eerste plaats een opdracht aan het ISGO-verband. De vier gemeenten zijn individueel en gezamenlijk aan zet.

2. Op weg naar één gemeente Goeree-Overflakkee

De toekomst van de gemeente Goedereede is onlosmakelijk verbonden met de toekomst van Goeree-Overflakkee. Dat geldt ook voor de andere drie gemeenten. De toekomst van het eiland wordt steeds meer een zorg van het eiland. In de vele gesprekken die wij gevoerd hebben wordt duidelijk dat het ontstaan en de uitbreiding van het ISGO niet meer gezien wordt als een suboptimale oplossing van het probleem, maar als een onderdeel daarvan. In de kringen van de maatschappelijke organisaties wordt gesteld dat het niet alleen gaat om de werkorganisatie van het ISGO, maar ook om het vermogen

van bestuurders en politici van de vier gemeenten om elkaar te vinden in gemeenschappelijke eilandbrede belangen en afdwingbare afspraken. Daarom mag de vraag worden gesteld hoe lang de huidige inrichting van het lokaal bestuur nog gelijke tred kan houden met de ontwikkelingen en opgaven die van buitenaf en van binnenuit op het eiland afkomen. Naast effectiviteit, is ook efficiëntie van belang. Is het in stand houden van vier gemeenten in een regio met circa 48.000 inwoners de meest efficiënte manier om het lokaal openbaar bestuur in te richten?

Wij kregen te horen dat Goeree-Overflakkee niet staat te wachten op gemeentelijke herindeling. Daarmee zou voorbijgegaan worden aan de eigen identiteit van de kernen. Daarnaast werd gewezen op de aanzienlijke kosten die samenvoeging met zich meebrengt, terwijl nog maar moet blijken of de vermeende voordelen daadwerkelijk gaan ontstaan.

Wij hebben echter ook vaak te horen gekregen dat schaalvergroting nodig is om de toekomstige opgaven van Goeree-Overflakkee effectief en efficiënt aan te pakken. Duidelijk is dat de urgentie daarvan in de kringen van de gemeente Goedereede niet of veel minder wordt ervaren. Het gaat goed, de gemeente scoort op dienstverlening en projecten, werkt hard aan een eigen visie op de toekomst van de gemeente en staat er ook financieel niet slecht voor. Wat zou de gemeente Goedereede nu feitelijk te winnen hebben bij een eventuele herinrichting van het openbaar lokaal bestuur op eilandniveau?

Als de stelling dat de toekomst van de gemeente Goedereede niet los gezien kan worden van de toekomst van het eiland, dan betekent dat dat het gemeentebestuur van de gemeente Goedereede medeverantwoordelijk moet nemen voor de regionale bestuurskracht van het eiland. Verdergaande samenwerking op Goeree-Overflakkee zou extra bestuurskracht kunnen genereren. Het op termijn samengaan van de vier gemeenten biedt uitzicht op het ontstaan van een krachtige gemeentelijke speler die:

- Zelf beheer en ontwikkeling kan realiseren en aansturen.
- De inrichting van het openbaar bestuur kan toesnijden op de verscheidenheid op het eiland.
- Een stevige gesprekspartner kan zijn voor de regionale maatschappelijke organisaties en daarin richting kan geven aan een aantrekkelijk eilandbreed voorzieningenniveau in zorg, welzijn, sport en cultuur.
- Ook in de toekomst voldoende massa heeft om een moderne bereikbare dienstverlening voor de eilandbewoners te garanderen.
- Iets toe te voegen heeft aan en positie heeft in de zuidflank van de Randstad.

Nadeel van deze optie is dat nog maar moet blijken of er voldoende draagvlak voor is. Eenvoudig gezegd zijn de huidige raadsleden gekozen om de belangen van de inwoners van de gemeente en van hun sociale en fysieke omgeving te behartigen, niet om een einde te maken aan het zelfstandig voortbestaan van de eigen gemeente. Nadeel is ook dat de samenvoeging van gemeenten niet van de ene dag op de andere verwezenlijkt kan worden. Invoering van een keuze voor deze optie zal dus geruime tijd in beslag gaan nemen.

3. *Middelharnis/Dirksland voorzieningencentrum en bestuurlijk hart van het eiland, Goedereede en Oostflakkee, vleugels ter wester- en ter oosterzijde*

Optie 1 biedt mogelijkheden om te voorzien in de huidige en toekomstige tekorten in de bestuurskracht indien en voor zover de gemeenten er in slagen die gemeenschappelijk daarvoor te benutten. Optie 2 biedt mogelijkheden, maar vooralsnog is het de vraag of het daarvoor vereiste draagvlak onder de vier gemeenten aanwezig is. Een wellicht haalbare tussenvorm tussen verdergaande en minimale samenwerking op het eiland zou gerealiseerd kunnen worden met de 'centrumgemeente'. Wij lichten dat als volgt toe. In de gevoerde gesprekken is voor ons duidelijk geworden dat in de kringen van de gemeenten Dirksland en Middelharnis de wenselijkheid van schaalvergroting wordt onderkend en de moeite van nader onderzoek en overleg waard wordt gevonden.

Bij de afweging van voor- en nadelen speelt een rol dat daarmee de basis voor de gemeente Middelharnis als centrumstad op het eiland wordt verbreed en dat de nieuwe gemeente de potentie zal hebben om de beleidsmakerrol van de gemeente fors te versterken. Er ontstaat dan een gemeente met circa 26.000 inwoners.

Deze herinrichting is alleen zinvol als daarbij alle onderdelen van de lokaal bestuur op Goeree-Overflakkee worden betrokken. Wij overwegen daarbij dat de nieuwe gemeente sterk genoeg kan zijn om ook in bestuurlijk opzicht als centrumgemeente te gaan fungeren.

Om die positie te verwerven is het nodig dat:

- Het college van Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland de nieuwe gemeente als bestuurlijk centrum erkent door deze gemeente als 'bestuurlijke brievenbus' van het eiland aan te merken. Die uitspraak moet er toe leiden dat de rol die het ISGO nu vervult in de relatie tussen de provincie Zuid-Holland en de GO-gemeenten overgaat naar de nieuwe gemeente.
- De ISGO-werkorganisatie in de nieuw te vormen gemeentelijke organisatie wordt geïntegreerd.

Zo'n ontwikkeling verandert de huidige verhoudingen tussen de vier gemeenten op het eiland. Het verdient daarom de voorkeur als het bestuur van de nieuwe gemeente in samenspraak met de besturen van de gemeenten Oostflakkee en Goedereede inhoud geeft aan de taken van de bestuurlijke centrumgemeente inclusief de bekostiging daarvan. Dat vergt eigen keuzes van die gemeenten met betrekking tot de bestuurlijke zorg voor het eiland.

Tenslotte, voor veel bestuurders en politici op het eiland is het niet vanzelfsprekend dat Goeree-Overflakkee ook in de toekomst Zuid-Hollands zal zijn. Veel inwoners van de kernen op het eiland vinden hun werk in de Rotterdamse agglomeratie en gebruik maken van voorzieningen die vanuit die regio worden aangeboden. Daar staat tegenover dat de fysieke opgaven en de ruimtelijke en landschappelijke functies van het eiland vergelijkbaar zijn met die van de Zeeuwse eilanden.

Menig bestuurder verwacht dat de provincie Zeeland beter dan de provincie Zuid-Holland in staat zal zijn om het (planologisch) kader te bieden dat nodig is om de opgaven die op het eiland af komen op te pakken.

Tenslotte wordt geconstateerd dat het openbaar bestuur van Goeree-Overflakkee weinig invloed heeft in de provincie Zuid-Holland en in de Zuidflank van de Randstad. In Zeeuws verband worden de mogelijkheden om invloed uit te oefenen aanmerkelijk positiever ingeschat.

Bijlage 1

Benchmarks

De vergelijking naar soortgenoten

	Begroting 2006			
	Per inwoner (x € 1,—)		Totaal (x € 1.000,—)	
	Nadeel	Voordeel	Nadeel	Voordeel
0 Algemeen Bestuur	18		209	
1 Openbare Orde en Veiligheid	10		116	
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat		12		139
3 Economische Zaken		21		243
4 Onderwijs		17		197
5 Cultuur en Recreatie	16		185	
6 Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening	4		46	
7 Volksgezondheid en Milieu	9		104	
8 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	42		487	
	99	50	1.147	579
<i>Totaal hoofdfunctie 0 tot en met 8</i>	49		568	
Per saldo minder uitgaven				
9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen		42		487
	19		220	
Reserveringen		23		267
Per saldo minder inkomsten				
Nadeel ten opzichte van landelijk gemiddelde	26		301	

De vergelijking op hoofdfunctieniveau naar groeps grootte

	Begroting 2005			
	Per inwoner (x € 1,—)		Totaal (x € 1.000,—)	
	Nadeel	Voordeel	Nadeel	Voordeel
0 Algemeen Bestuur	10		116	
1 Openbare Orde en Veiligheid	16		185	
2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat		17		201
3 Economische Zaken		23		267
4 Onderwijs	7		81	
5 Cultuur en Recreatie	24		287	
6 Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening		8		93
7 Volksgezondheid en Milieu	3		35	
8 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting	29		336	
	89	48	1.040	561
<i>Totaal hoofdfunctie 0 tot en met 8</i>	41		479	
Per saldo minder uitgaven				
9 Financiering en algemene dekkingsmiddelen		35		406
	9		104	
Reserveringen		26		302
Per saldo minder inkomsten				
Nadeel ten opzichte van landelijk gemiddelde	15		177	

2.1

Omschrijving van de taakgebieden

Management

- Alle leidinggevenden exclusief de secretaris en de griffie.

Middelen en ondersteuning

- Secretariële ondersteuning.
- Juridische zaken.
- Voorlichting en communicatie.
- Concerncontrol.
- Financiën.
- P&O.
- I&A.
- Documentaire informatievoorziening.
- Facilitaire dienst.

Samenleving

- Sociale zaken.
- WVG.
- Onderwijs.
- Cultuur.
- Welzijn en sport.
- Sportbedrijf.
- Openbare orde en veiligheid.

Grondgebied

- RO.
- Volkshuisvesting.
- Economie en grondzaken.
- Stadsbeheer.
- Bouwen.
- Milieu.

Publieksdiensten

- Belastingen.
- Burgerzaken.
- Frontoffice.

Bijlage 3

Interviews en bijeenkomsten

In het kader van het onderzoek zijn de volgende interviews en bijeenkomsten gehouden.

november / december

- Mevrouw Van de Velde - De Wilde (burgemeester)
- De heer Heintjes (secretaris)
- De heer Koppenol (griffier)
- De heer A. Admiraal (wethouder RO, volkshuisvesting)
- De heer Visser (wethouder economie en openbare werken)
- De heer Feller (wethouder financiën, jeugd, maatschappelijke ontwikkeling)
- De heer van wijk (concerncontroller en hoofd concernstaf)
- De heer Jongkees (sectorhoofd grondgebiedzaken)
- De heer Kraak (sectorhoofd publiekszaken)
- De heer Slijkhuis (secretaris ISGO)

januari / februari

- Toetsingsgesprek MT en college
- Toetsingsgesprek raad

maart

- Rondetafelgesprek
- Atelier raad en college

Bijlage 4

Documenten

We hebben de volgende documenten ontvangen en meegenomen in onze analyse.

- Vergaderrooster 2006
- Samenstelling van het Presidium per 30 maart 2006
- Uitvoeringsprogramma gebiedsgerichte aanpak GO 2007 – 2013
- Verordening op Raadscommissies
- Samenstelling Raadscommissies
- Raadsakkoord 2006 – 2010
- College afspraken 2006 – 2010
- Informatie- en Automatiseringsplan 2006 – 2010
- Nota communicatie 2004
- Organogram
- Bedrijfsvoeringconcept 2001
- Afdelingsplan Stafbureau financiën 2006
- Organisatie gemeente Goedereede nader bezien vanuit de praktijk
- Clusterplan VROM 2006
- College rekening 2005
- Collegebegroting 2007
- Voorjaarsnota 2005
- Rapport controle jaarrekening 2005
- Eindejaarsnota 2005
- Programmarekening 2005
- Voorjaarsnota 2006 / kadernota 2007
- Beleid reserves en voorzieningen 2007
- voorstel tot vaststellen van de begroting 2007
- P&C
- Clusterplan samenleving 2006
- Servicewinkel Goedereede
- Nota grondbeleid
- Regionale contourenvisie 2000 – 2010
- Overzicht bestemmingsplannen 2004
- Groen Goedereede: structuurplan, beheersplan en werkplan 2005
- Groennota 1990
- Poelenplan 1989
- Speelstructuur - Beheers - Werkplan 1999
- Evaluatieonderzoek natuurwaarden poelen en welen op Goeree
- Landschapsbeleidsplan 1987 + Bijlagen
- Bestemmingsplan dorpsgebied Ouddorp
- Beeldkwaliteitplan Stad Goedereede
- Beeldkwaliteitplan Oostdijk/Havenhoofd
- Beeldkwaliteitplan Buitengebied 2003
- Beeldkwaliteitplan Dorpskern Ouddorp

- Rioleringsbeheerplan 1995
- Gemeentelijk rioleringsplan 2005 tot en met 2009
- Beheerplan Openbare verlichting 2005
- Beleidsplan Openbare verlichting 2005
- Beleidsplan toerisme en recreatie 2004
- Eindrapport inspectieonderzoek 2003
- Crisisbeheersingplan deel 1
- Crisisbeheersingplan deel 2
- Integraal handhavingplan deel 2 + deel 3
- Verordening brandveiligheid en hulpverlening
- Handhavingprotocol horeca 2006
- Integraal Veiligheidsbeleid 2005
- Verkeerscirculatieplan Ouddorp 2003
- Beheersrapportage wegen 2003
- Verkeerscirculatieplan Woonkern Goedereede 2006
- Verordening leerlingenvervoer
- EU aanbesteding CVV GO 2006
- Woningbehoefte onderzoek 2006
- Accommodatiebeleid in balans 2005
- Startnotitie multifunctionele accommodatie
- Nota Economisch beleid 2005 – 2010
- Aanzet voor een notitie over cultuur op GO
- Kunst in de openbare ruimte
- Startnotitie project Ontwikkeling integraal kunst en cultuurbeleid Goedereede
- Contourennotitie Basisbibliotheek GO, Voorne-Putten en Rozenburg
- Stimuleringsregeling Breedtesport GO
- Beleidsnotitie sport en beweging in Goedereede
- Plan van aanpak Wonen, zorg en welzijn
- Besluit financiële tegemoetkomingen gehandicapten
- Vertrekkingenboek voorzieningen gehandicapten
- Verordening voorzieningen gehandicapten + toelichting
- Leidraad verslavingspreventie GO 2006
- Welzijnsbeleid
- Gemeentelijk gezondheidsbeleid 2004 – 2007